

LOVEC

glasilo Lovske zveze Slovenije

Julij 1975 **4**

MALI OGLASI

Prodaja in servis električnih pastirjev na baterijsko napajanje. — Roman Gorjup, Šmarca 85, 61240 Kamnik, telefon 831-105.

Vežem gamsove čope in izdelujem različne intarzije z lovskimi motivi. — Jože Škrjanc, Mače 8, 64205 Preddvor.

Boroveljsko bokarico, dobro ohranjeno, kal. 16-7 X 65 R, z daljnogledom — modra optika, prodam. — Andrej Naglič, Stara vas 103, 64226 Žiri.

Angleške poentre, poležene 3. 4. 1975, prodam. — Dr. vet. Aleksander Lukanc, Prijateljstva 11, 61000 Ljubljana, telefon 24-800.

Poentra, črno-belega, 18 mesecev starega, prodam. — Remigij Benčič, Združna 2 a, 66000 Koper, telefon 22-377.

Šest kratkodlakih istrskih goničev, različnih staršev, poleženih konec aprila, prodam. Informacije na naslovu: Boris Marc, Planina št. 96, 65270 Ajdovščina.

Nem. kratkodlakega ptičarja prodam po ugodni ceni. Pes je zelo lep, star 2 leti, nepopolno dresiran, zelo ubogljiv. — Mirko Pantar, Trata XII/6, 61330 Kočevje.

Psičko brak-jazbečarko, staro 5 mesecev, z rodovnikom, prodam. — Jure Koblar, Suha 14, Škofja Loka, telefon (064) 61-759.

Pesnice iz prirode, 1. in 2. del, avtor knjižic Vladimir Kapus, kupim. Ponudbe pošljite na uredništvo Lovca.

Lovsko puško brezpetelinko, kal. 16-16, dobro ohranjeno, zaradi možne smrti, poceni prodam. — M. Medved, Čolnische 5, 61410 Zagorje ob Savi.

Kratkodlakega jazbečarja, črno rjavega, starega 3 mesece, prodam — Ivan Pintar, Grajska vas 49, 63303 Gomilsko.

Polavtomatsko lovsko puško »Breda«, kaliber 20, prodam po ugodni ceni ali zamenjam za lovsko risanico. — Feliks Slavič, Zasadi 19, 69242 Križevci pri Ljutomeru.

LD JURŠINCI PRI PTUJU za 30-letnico osvoboditve

13. julij 1975

pred lovskim domom v Juršincih

- ob 9. uri meddružinsko tekmovanje-streljanje na umetne golobe, ekipe in posamezniki
- ob 15. uri lovski ples, do 24. ure
- ob 16.30 uri razvitje lovskega prapora
- ob 17.30 uri nastop humoristov gledališča Maribor

V slabem vremenu prireditev naslednjo nedeljo.

Vijudno vabljeni!

AUTAN
odganja insekte

BAYER

Komarjem zlahka ubežite z AUTANOM kožo si natrite

Zavarujmo se pred klopi, preden gremo v gozd!

Vsako poletje smo zaskrbljeni zaradi klopov. Ti niso samo nadležni mrčes, ampak povzročajo tudi hude bolezni (**Meningitis**).

Ali se je pred klopi mogoče zavarovati?

Znanstveniki firme BAYER so izdelali **Autan** repelent (preparat, ki odganja mrčes).

Autan nanesimo na kožo in tako smo 6 do 8 ur varni pred klopi.

Autan pa nas ne varuje samo pred klopi, ampak tudi pred komarji, brenclji, mušicami in drugim mrčesom.

Autan-solucija, prijetno parfimirana alkoholna raztopina, je že znana na našem tržišču.

Autan-mleko, povsem nov preparat na našem tržišču, ima iste lastnosti, a je namenjen predvsem občutljivi koži, zlasti otroški.

Autan dobite v lekarnah, drogerijah, blagovnicah in vseh poslovalnicah Lovske zadruge Lovec.

Proizvaja: Bayer-Pharma Jugoslavija, Ljubljana.

JULIJ — MALI SRPAN

dan	Gibanje sonca:		dolžina dneva
	vzhod	zahod	
10.	4.21	19.53	15.32
20.	4.30	19.46	15.16
30.	4.41	19.35	14.54

Lunine mene:

zadnji krajec 1. ob 17.37
mlaj 9. ob 5.10
prvi krajec 15. ob 20.47
ščip 23. ob 6.28
zadnji krajec 31. ob 9.48

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

LVIII. letnik

št. 4

julij – mali srpan 1975

Vsebina:

Prof. dr. Stane Valentinčič

Dr. Ernest Petrič

Janez Šekoranja

Peter Vovk

C. F.

Po lovskem svetu:

Lovski oprtnik:

Jubilanti

Lovska organizacija:

V spomin

Lovska kinologija:

Šaljive:

Kateri model gojitve divjadi v prirodi? 98

Naš muzej 104

Osnove streljanja na različno leteče umetne golobe 107

Zopet grem svojo tiho, svetlo pot 110

Kmetom in divjadi pomagajo z nabavo semen . . . 112

Sibirski tiger in njegov odnos do druge divjadi – M.

Preželj 114

Garjasta lisica in pes Zum – F. Cvenkel 116

Vaje v streljanju z zračno puško – L. Marič 116

Kazen za odstrel zajca v lovopustu -elf- 117

. 118

Odlikovanja 119

»Ali je samo tajnik LD pozabil na lovsko etiko?« –

– K. Vela 120

Tečaj za lovske čuvaje v Kranju – B. Galjot 121

. 122

Še o kinološkem referentu LD – A. Kelemina 124

Vsestranska uporabnostna tekma jamarjev – I. Caf 124

Ura, miš in petelinarja – P. Dobrila. 128

Kateri model gojitve divjadi v prirodi?

Dr. Stane Valentinčič

Upravni odbor Lovske zveze Slovenije je na svoji seji 6. julija 1974 med drugim razpravljal tudi o novih tokovih v lovstvu, ki se porajajo v svetu in pri nas in ki dajejo lovstvu nove usmeritve. Zlasti lovstvu, ki se razvija v pogojih socialistične družbene ureditve. Tale moja razmišljanja naj bodo prispevek tej razpravi.

Odlika slovenske lovske organizacije

Za slovensko lovsko organizacijo je značilna njena organizacijska trdnost in povezanost, značilen je smisel in lahko rečemo tudi želja in potreba po načrtnosti v delu. Zato pri nas ni težko uresničiti zastavljene ideje. Ko je bilo na primer na programu »bonitiranje«, ni trajalo dolgo in vse lovske družine in druge lovske organizacije so ga ne samo osvojile, ampak tudi vsa-

Dr. Stane Valentinčič, profesor za lovstvo in predstojnik Inštituta za zoohigieno in patologijo divjih živali BF

kodnevno uporabljale. Podobno je bilo z uvedbo lovskogospodarskega načrta. Ali pa z uvedbo gojitvenega sklada na temelju 6% vrednosti od bonitiranega odstrela. Pa tudi na strokovnem polju prihaja vedno znova do izraza naša organizacijska povezanost in enotnost. Na primer, na področju varstva lovne favne mi niso znana – zato gotovo niso številna – nasprotovanja popolni zaščiti vidre, prepelice, planinskega orla, katorne in belke. Ali pa pogledimo področje gojitve – dogovorjeno je bilo, da prašičev ne streljamo od februarja do srede julija, in vsi se tega držimo, ali pa da je vodeča svinja trajno zaščitena in tudi to je postalo pravilo. Posebej pomembne so bile take odločitve pri srnjadi: strogost pri gojitvenem odstrelu, strogost pri prekoračevanju plana odstrela, strogost pri uporabi vrste orožja itd. Lahko bi še in še naštevali, kako znamo slovenski lovci rigorozno spoštovati, kar se dogovorimo, pri čemer naša lovska organizacija nenehno stremi k napredku in išče novih poti, ki naj naše lovstvo dvignejo na višjo raven. Ob tem pa tudi skuša in zna odpravljati slabosti ter pomanjkljivosti, ki jih pri svojem delu ugotavlja.

In kaj v bodoče?

Temeljna novost, ki jo naša lovska organizacija nenehno ubira in s tem sledi svetovnemu razvoju, je – vse obsežnejše podpiranje znanstvenega dela na področju prirodoslovnih znanosti in vnašanje znanstvenih dognanj v lovsko prakso. Z vsakim dnem bolj prodira v našo zavest spoznanje, da mora znanost biti temelj vsaki stroki. Torej tudi lovski. Morda se bo našel kdo, ki poreče, da lovstvo ni stroka. Pa mu je treba odgovoriti, da je, še več, da je danes pri nas – in večinoma drugod – celo samostojna stroka. V prejšnjih časih je

bila pri nas vezana na gozdarstvo. So pa, seve, razen dejstev, ki pogojujejo razvoj našega lovstva – socialistična družbena ureditev, močna in enotna lovska organizacija, kot stroka samostojna – tudi momenti, ki vlečejo strokovni razvoj (našega) lovstva nazaj. Po mojem mnenju so glavni trije: prvič, da je upravljanje v lovstvu v rokah društvenih organizacij lovcev, katerim se dohodek ne oblikuje iz te njihove dejavnosti (ampak iz neke druge) in ki lovstvo dostikrat štejejo zgolj za šport in rekreacijo, drugič, pomanjkanje strokovnih kadrov – delno zaradi takega pojmovanja lovstva, delno pa zaradi šibke finančne zmogljivosti lovstva, in tretjič – zaradi nekaterih tradicij in tradicionalnosti, ki se same po sebi in to v vseh strokah upirajo napredku, še posebej, če je korak tega razvoja zelo velik.

Naša lovska organizacija bo pri svoji enotnosti in organizacijski povezanosti zlahka premagala te pomanjkljivosti, še najtežje bo spremeniti v tradicijah ukoreninjeno miselnost, ki se upira novemu, četudi je boljše. Vendar nam preteklost odločno govori za to, da je naša lovska organizacija vedno znala premagati vse ovire. To je najboljšo poročilo za bodočnost, ko se bo, med drugim, treba odločiti o nadaljnjem razvijanju gojitve divjadi v prirodi.

Kateri model gojitve divjadi?

Pojem gojitve divjadi je relativno nov. V Sloveniji mu starost merimo na desetletja – v nekaterih drugih jugoslovanskih republikah še to ne – medtem ko je v srednji Evropi pojem gojitve divjadi star nekaj manj kot 100 let. Njegov nastanek je v zvezi z globokimi in odločilnimi družbenimi in družbenopolitičnimi dogajanjem in spremembami sredi preteklega stoletja. Po tistih revolucionarnih letih se je rodil

nov družbeni sistem – kapitalistični, ki je bil naprednejši od prejšnjega, absolutističnega fevdalnega. Med drugim je revolucija tedaj vnesla bistvene novosti tudi v lov in ga osvobodila. V predrevolucijskem obdobju gojitve divjadi, kot jo poznamo danes, niso poznali. Fevdalna gosposka je skupaj s cesarsko razpolagala z razsežnimi (gozdnimi) površinami, ki so zadoščale za ekstenzivni lov, ne da bi za to morali skrbeti kaj več kot toliko, da njihovi podložniki niso smeli loviti velike divjadi. To pa je bilo tudi vse, razen če dodamo še navado oziroma modo ograjevanja in zapiranja divjadi v parke, katerih namen je bil zgolj razveseljevanje tedanje visoke družbe. Leta 1870 je bil v Avstro-Ogrski uveden lovozakupniški sistem; kapitalisti, ki so bili kaj kmalu najbogatejši družbeni razred, so lovišča jemali v zakup, saj veleposestev oziroma lastnih lovišč niso imeli. Zakup je praviloma obsegal majhne lovne površine kmečkih posestev, ki so jih kmetje dobili v last po revoluciji in jih je občina združene dajala v zakup. Na njih pa so kmetje divjad močno iztrebili. Zato so zakupniki morali najprej divjad gojiti. Razvija se lovsko zakonodaja, ki določa lovne oziroma varstvene dobe, intenzivno začno zatirati t. i. roparice – zakupniku pomeni vsak od roparice

požrt kos divjadi gospodarsko škodo, pojavi se kult trofeje in z njim t. i. gojitveni odstrel. Pojavi se tudi strokovna lovsko literatura (Das Rotwild: Naturgeschichte, Hege und Jagd, von Resfeld 1898; Das Rehwild: Naturbeschreibung, Hege und Jagd der Rehe in freier Wildbahn, von Resfeld 1906 in druga). Tako prav ta literatura postane temelj strokovnega lovstva v germanskih deželah in v tistih, ki so bile njim podrejene. Tako tudi našega lovstva.

Ob pomanjkanju globljih znanstvenih bioloških, ekoloških, etoloških, socioloških in drugih spoznanj in znanj se ta lovsko literatura v iskanju modelov nasloni na načela tedaj že bolj razvite – živinoreje, katere temeljne značilnosti prenaša tudi v prirodo divjadi. Živinoreja temelji na izboru (plemenjakov, plemenic) z namenom za izboljšanje določenih lastnosti (mlečnost, rodnost, mesnatost) in pri njih za vrhunske uspehe, številne druge lastnosti (barva, dlaka, opreznost, odpornost, moč, hitrost itd.) pa (lahko) zanemarija. Pri razvijanju teh lastnosti temelji na posameznih, v teh lastnostih vrhunskih *individuih*. Zato živinorejec npr.: izbira teleta za plemo samo najboljših molznic, prireja licenciranje bikov, kjer dobijo pristupno dovoljenje samo najboljši, v novjšem času je to še potencirano z umetnim osemenjevanjem, prireja razstave, kjer dobe nagrade zopet najboljši, najbolje se za plemo prodajajo zopet živali z največjo proizvodnostjo. Itd. Eden osnovnih temeljev živinoreje je selekcija, ki temelji na *individuih*. Živinorejec tudi ne upošteva odnosa vrste do drugih vrst (kompeticija, predatorstvo), ker živino zapira, ograjuje in varuje sam, prav tako ne upošteva odnosa vrste do okolja (ekološki odnosi), saj človek lahko zagotovi na majhnem prostoru dovolj hrane za živino. Itd.

Taka so torej načela živinorejske

Mladica

Foto I. Napotnik

znanosti in stroke, ki so (še) prisotna v srednjeevropskem lovskostrokovnem modelu in tako tudi v našem. Cilj takšne gojitve (pri jelenih, rogarjih) je samo eden: trofeja, čim lepša, čim večja, oziroma da ima čim več točk, po človeških merilih.

Pa pogledjmo v »živinorejskem« modelu:

1. metode gojitve:

- a) selekcijski (izbirni) odstrel, kjer gre v osnovi za varovanje plemenjakov;
- b) dopolnilno krmljenje, celo z umetno (neprirodno) hrano;
- c) gojitev prevelikega števila na omejeni površini, zato ker to ugaja lovcem, tj. človekovim zahtevam;
- č) naseljevanje tujih neavtoht

Sonce vzhaja, srnjak odhaja

Foto R. Marenčič

tonih vrst iz prav takih subjektivnih razlogov;

2. lovišča:

a) meje lovišča so **neprirodne**, umetno začrtane, ki za divjad ne veljajo, ker jih je človek določil po svojih merilih;

b) izločitev lovišča iz območja populacije kot samostojne enote, kar je rodilo pojem **prehodne** divjadi, ki je v prirodi sploh ni;

c) inventarizacija divjadi po **staležih**, to je fiktivnih številih, ki jih pri prosto živeči divjadi sploh ni (periodični premiki, grupacije); posebej še, če gre za nestrokovno dognana ali celo špekulativna števila.

Našel sem nekaj osnovnih načel dosedanje gojitve divjadi, ki temelje na »živinorejskem« modelu – kot sem ga imenoval predvsem zaradi boljše ponazoritve.

Ko sem tako na kratko razložil zgodovinski nastanek tega modela in njegove glavne značilnosti ter ga namenoma poostreno kritiziral, sodim, da moram prikazati drugi model gojitve divjadi, ki ga danes sprejema strokovno napredni lovski svet. To je **prirodni** model gojitve divjadi. Imenujem ga »prirodni« zato, ker temelji na znanstvenih zapažanjih in ugotovitvah o divjadi, živeči v prirodi, in ker upošteva zakonitosti življenja narave. Te so pa bistveno drugačne, kot jih uporabljajo v živinoreji. Temeljna obeležja tega modela so: celota biosistema populacije vrste divjadi (ne stalež divjadi, omejen s prirojenimi človekovimi merili), struktura populacije, naravno

uravnovešeni odnosi med populacijami raznih vrst divjih živali v okviru življenjskih združb naših okolij (prirodna biocenoza) in predvsem uravnovešenost populacij v odnosu na ekološke pogoje celotnega okolja (biogeocenoza ali ekosistem).

Primerjava obeh modelov gojitve divjadi

Tudi ob tem primerjalnem prikazu se bom, kakor prej, omejil le na nekatere kategorije. V prirodnem modelu je –

Cilj gojitve: predvsem **ohranitev** avtohtonih vrst divjadi v medsebojno usklajenih populacijah v okviru življenjske združbe. Trofeja in meso sta šele drugotnega pomena, končni cilj je ohranitev vrste in s tem lova.

Metode gojitve: v prvi vrsti vzdrževati naravno ravnovesje z **odstrelom** števila divjadi, v interesu intra- in interspecifičnih ter ekosistemskih odnosov izbirati individue je na drugem mestu in mora biti podrejeno prvemu cilju. Izbira »plemenjakov« po fenotipu je nesmiselna – da ne rečem škodljiva – ne samo zato, ker celotna naša dosedanja »gojitev s puško« ni dala nikakih pozitivnih rezultatov, prej nasprotno (v muzeju v Bistri si oglejte rogovje prvobitnih jelenov na Slovenskem iz časov, ko še ni bilo »gojitve s puško«), ampak zlasti zato, ker za ekosistemsko uravnovešenost avtohtone vrste gotovo ne bi bilo koristno, če bi človeku uspelo neko lastnost (npr. roge ali telesno težo) po svo-

jem izboru **neprirodno** povečati, saj bi to moralo iti na račun večine drugih lastnosti (kar vidimo pri domači živini). V naravi ne sme biti ekscesov (prekoračenj), tam mora vladati uravnoveženost, to pa pomeni **poprečje**. Optimum – ne maksimum! Zimsko krmljenje v ohranjenem prirodnem okolju je z gledišča »prirodnega modela« **nepotrebno**, da, celo **škodljivo**. Ne-
potrebno – saj se je avtohtona vrsta v teku milijonov let prilagodila obstoječi **prirodni** hrani, ob njej lahko obstane in prav ta ji zagotavlja obstoj. Škodljivo – če naj bi pozimi z dodatno krmo reševali prirodne minus variante, ki bi jih sicer naravni izbor izločil! Zimsko krmljenje naj bo dopustno samo tam, kjer je okolje degradirano. Želimo pa ohraniti populacije divjadi, ki jim je bila naravna hrana odvzeta, tudi v večjem številu kakor sicer v pogojih pragozda ali prastepe, vendar pod pogojem, da mora biti za zimsko krmljenje **prirodna** hrana, ki sicer raste na tistem območju in na katero je divjad prilagojena.

O protinaravnem vzdrževanju prevelikega števila divjadi v prirodnem odprtem lovišču, tako velikega, da ga mora priroda zmanjševati z boleznimi, s pogini, ali pa o vnašanju neavtohtonih vrst divjadi – z gledišča prirodnega modela gojitve – ni vredno govoriti.

Lovišče: ta pojem bo sploh sčasoma nujno treba opustiti in ga nadomestiti z novim – naravno zaokroženim območjem. Razlogov za to je nekoliko. Predvsem je lovišče zapuščina srednjeevropske fevdalno-kapitalistične preteklosti. Četudi so naša sedanja lovišča precej večja, kot so bila nekoč zakupniška, pa vlada v njih podobna »zakupniška« miselnost v vseh odtenkih: strogost meja, malodane sovražno gledanje na sosede, pojem »moje« je v enakih sorazmerjih nadomestil pojem »naše«, osebno lastnino pa skupinska lastnina, »stalež« divjadi je popolnoma zabilisal »popula-

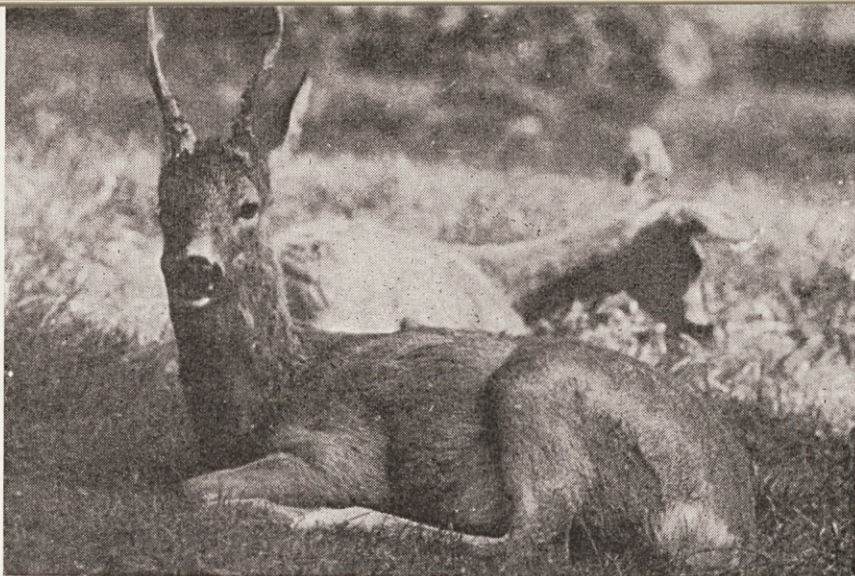
cijo», saj se stalež neha onkraj meje (populacija pa se seveda razteza preko več meja), ne nazadnje ima pojem omejenega lovišča za posledico tudi omejevanje članstva. Poleg tega je še dosti drugih razlogov, ki govorijo za to, da so od človeka skonstruirane in ljubosumno čuvane meje lovišč ne samo preživela družbeno zgodovinska pritiklina, ampak neredko tudi zavora progressa, zlasti pa prehoda na prirodni model gojitve divjadi. Kaj pa zahteva prirodni model? Mnogo večjo površinsko gojitveno enoto – ekološko, v celoto zaokroženo območje, kot ga naseljuje populacija.

Zato seveda sedanjih lovišč ni treba odpraviti, ampak jih le združiti v ustrezno nadgradnjo, po dogovoru in strokovnih merilih.

Ali imamo pogoje in potrebo preiti od živinorejskega na prirodni model?

Takoj naj pristavim, da ne bi bilo po nepotrebnem nasprotovanja prirodni modelu zaradi nespo razuma ali iz drugih razlogov, sem zastopnik gledišča: za karkoli se bomo odločili, naj bo postopno. Toda prvi korak bomo vseeno morali narediti: odločiti se za katero pot.

Ali se še morda nismo odločili? Mnenja sem, da je slovensko lovstvo že izreklo določene besede – oziroma jih pravkar izreka – ki govorijo o naši odločitvi. V mislih imam naš občni zbor v Radencih leta 1971 in našo zakonodajo. Prvič je tedaj občni zbor slovenske lovske zveze deklariral enega svojih glavnih zaključkov: varstvo narave. Na istem občnem zboru je bila tudi izražena potreba po večjem in sodobnejšem znanstvenem in strokovnem delu v lovstvu. Načela prirodnega modela gojitve divjadi podaja tudi Slovenski lovski priročnik.

Odmor po obilnem zajtrku

Foto VI. Pleničar

V istem duhu je tudi potekal leta 1973 občni zbor v Kopru. Na teh osnovah naj bi zagledal luč sveta tudi novi zakon, ki opušča staro poimenovanje (zakon o lovu ..., o lovstvu) in si nadeva ustrezno novo ime: zakon o varstvu in gojitvi divjadi... Varstvo divjadi, varstvo naše avtohtone favne torej na prvem mestu! Poleg tega naj bi določal, da je gojitev divjadi zasnovati na naravoslovnih znanostih. To so nekatere važne novosti iz razprav o novem zakonu, ki točno kažejo našo usmeritev.

Pa tudi vsa naša povojna zakonodaja daje divjadi popolnoma drugačno družbeno vrednost kot vsa dotedanja: divjad je splošno družbeno premoženje. Torej nič več res nulus (nikogaršnja stvar), ne last zemljiškega posestnika, niti skupine ljudi, ampak splošno družbeno premoženje.

Kaj nis temi našimi odločitvami obenem padla tudi že odločitev, kam sedaj? Ko smo že tako deklarirali svojo odločitev za prehod na prirodni model gojitve divjadi, se vprašajmo še, če imamo za to pogoje.

Kaj ni naša lovska zakonodaja, zlasti pričakovani novi zakon, že eden osnovnih pogojev za ta prehod? Prav gotovo. Pri nas ne more biti nikogar, ki bi lahko govoril »ne, v mojem lovišču, glede moje divjadi bodo veljale moje odločitve«. Tega ne more biti, kajti divjad je splošno družbeno premoženje in ne privatna lastnina.

Tudi naša lovišča so povprečno mnogo večja kot zakupniška ali lastna lovišča v kapitalističnih de-

želah. Skratka, naš družbeni sistem – socialistični – je tudi eden izmed osnovnih pogojev za možnosti revolucionarnega progressa v našem lovstvu.

Pa prirodni pogoji? Lahko se pohvalimo, da so še dobri. Gozdne površine se niso zmanjšale, nasprotno. Poljedelstvo tudi še ni toliko spremenjeno, da bi bila divjad bistveno ogrožena. Vodne površine pa za naše lovstvo niso odločilnega pomena.

Razen tega imamo, kot že uvodoma rečeno, močno in enotno organizacijo, ki je v stanju izpeljati naše skupne odločitve.

Eden bistvenih pogojev, ki je do določene mere že prisoten, so tudi znanstveni dosežki in nova dognanja. Po mojem mnenju bo še največja ovira – konservativna lovska miselnost, morda pa tudi bojazen pred novim. Toda to niso objektivne pregrade. Zato je na nas samih, da jih premagamo, da se prepričamo o potrebi in koristnosti novih poti.

Kaj dejansko pomeni prirodni model?

Pomeni mnogo. Skušal bom prikazati, seveda brez zagotovitve, da je to, kar bom povedal, vse.

Najprej pa bi želel reči nekaj, kar menim, da je najpomembnejše, saj gre za načelno zadevo. Skrajni čas je že, da se odlepimo od neprirodnega »živinorejskega« modela, ki ima izrazito preživelo družbeno - zgodovinsko obeležje in je že iz obeh

teh dveh razlogov nazadnjaški. Da se od njega odlepimo in gremo svojo pot – pot, ki jo omogoča in že dalj časa terja naša družbena ureditev, socialistična. Da ga zapustimo še tem prej, ker smo mu bili in ostali vse doslej le privesek, ne nazadnje tudi zato, ker ga tudi že sam kapitalistični svet opušča. Mi pa pojdimo svojo lastno pot, katere obrisi so bili ne enkrat prikazani ob raznih mednarodnih srečanjih in jim je svet že prisluhnul.

Toliko načelno. Zdaj pa ilustriрам nekatere nujne praktične posledice, ki jih s seboj prinaša preobrat na prirodni model. Nekatere – sem rekel – ker na tem mestu ni mogo prikazati vseh.

Odnos do divjadi. Če poročemo, naj bo ta odnos znanstveni, bo morda zvenelo prezahtevno. Zato ga imenujmo z drugimi besedami – opazovanje divjadi v prirodnem okolju. Za razliko od do sedaj običajnega »gostilniškega vsevedniškega znanja«, ki največkrat temelji na subjektivnem »mislim« ali pa na posploševanju posameznih primerov in ko se tudi uradne odločitve opirajo praviloma na bolj ali manj izmišljene podatke (stalež, prirastek itd.).

Torej: objektivno (to pa je že strokovno in znanstveno) opazovanje in na temelju številnih opazovanj zaključki o: številu, populacijski strukturi, prirastku populacij, o njih življenjskem arealu, obnašanju, sociologiji, odnosu med vrstami itd.

Dalje. Vsaka avtohtona vrsta je enakovreden in nepogrešljiv sestavni del prirodnega ekosistema. Ni torej plemenitih in neplemenitih vrst, ni koristnih in ne škodljivih vrst, ne more biti nezaščitenih vrst.

Odnos do vseh tistih živalskih vrst, ki jih zakon imenuje divjad in jo naši lovski organizaciji še posebej daje – kot družbeno premoženje (!) – v upravljanje, mora

v načelu biti enak. Zato morajo za vse vrste divjadi veljati enaka načela, npr. iz lovišča za lovišče, evidenca in statistika (o številu plena, spolu, populacijski strukturi, gibanju odstrela, planiranju odstrela itd.). Torej tudi o veriverici, o grivarju, o kljunaču itd.

Odnos do lovišča mora postati odnos do celovite narave. Ta naš odnos ne smejo biti le (skoraj bi rekel z orožjem varovane) meje lovišča, preže, krmišča, solnice in mrhovišča, ki imajo prvenstveno vlogo za lov ali celo za privabljanje divjadi od sosedov v naše lovišče. Pač pa mora naš odnos do lovišča biti v prvi vrsti: ohranitev narave in naravnega ekosistema. Torej morajo lovci biti na čelu pobornikov za ohranitev čim bolj naravnih gozdov in polj, proti nesmotrni urbanizaciji, izsuševanju, za to, da se divjadi odvzeti prostor nadomesti, proti brezglavi kemizaciji polj in gozdov, proti jedrskemu zastrupljanju okolja. Tudi tedaj, če so v službi delovne organizacije, ki to počne. Vse to pa je mogoče opraviti samo na podlagi strokovnega, časovno in prostorsko opredeljenega načrta za določeno lovsko-gojitveno območje. Ta načrt mora biti usklajen s cilji drugih dejavnosti, konkretno in ne samo s parolami o varstvu okolja.

Gojitev divjadi. Iz teh dveh odnosov (do divjadi, do okolja) se že same po sebi kažejo številne naloge, ki jih štejemo pod gojitev in jih vsakdo lahko ugane. Zato se bom omejil le na nekatere, ki bi jih rad posebej naglasil.

Izhodišče gojitve divjadi mora biti populacija in naravni medsebojni odnosi v populaciji, populacij med seboj in odnos teh do biotopa in ekosistema. In kaj to pomeni? Življenjski areal vsake populacije zahteva, da je gojitvena površina celotno območje, kjer ta populacija živi. To pa je zlasti pri veliki divjadi praviloma večje, kot je lovišče, in je zato treba gojitev izvajati usklajeno med vsemi lovišči, kjer ta populacija živi in ki si njeno območje delijo.

Odnosi populacije do življenjskega okolja na njenem območju morajo biti urejeni tako, da gojimo toliko divjadi, kolikor je okolje prenese brez škode za populacijo pa tudi brez škode za druge gospodarske dejavnosti (gozdarstvo, kmetijstvo). Odnos znotraj populacije je urejati po vzorcu narave. Naravni antagonisti (nasprotniki) – živi in neživi – izločajo v prvi vrsti mladiče in stare ter slabotne živali. Zrele živali v populaciji imajo ob naravnem izboru največjo možnost obstoja. In prav te zrele živali obeh spolov so nosilci oziroma jamstvo obstoja zdrave populacije. Naš odstrel torej mora prav starostnemu razredu posvečati vso pozornost. Sicer pa izbirni odstrel ne sme ovirati odstrela številčno določenega dela. Se pravi, zaradi pretiranega izbiranja ne sme trpeti planiran odstrel kot celota, ki ga je potrebno izvršiti zaradi uravnovešenja populacij z možnostmi okolja. Ko smo že pri odstrelu, je treba naglasiti, da mora biti poleg skrbi za ohranitev okolja odstrel osnovni človekov poseg v populacijo. Torej je to tudi osnovni ekosistemski regulator in osnovni gojitveni ukrep v prirodnem modelu gojitve div-

jadi, ki si postavlja za temelj p o s n e m a n j e n a r a v e. Človek lovec v spremenjeni naravi prevzame vlogo prirodnih antagonistov in regulatorjev. S tem in predvsem s tem je tudi upravičeno njegovo poseganje v populacije divjadi. Vsi drugi gojitveni ukrepi (osvežitev krvi, dopolnilno krmljenje, sol, kaluže itd.) so drugotnega pomena.

Lovci na splošno in tako tudi naši lovci usmerjajo svoje lovsko-gojitvene napore in akcije skoraj izključno na divjad. Pravkar smo videli, da so nekatere teh akcij celo odveč (osvežitev krvi, naseljevanje neavtohtonih vrst v neustrezna lovišča, krmljenje z neprimerno hrano, npr. z briketi). Veliko premalo skrbi pa posvečajo lovci življenjskemu okolju divjadi (polje, gozd itd.), čeprav je na dlani, da je prav od tega divjad odvisna. Zato so take enostranske akcije nezadostne in ne morejo voditi k cilju. Kateri so glavni razlogi za tak naš odnos do življenjskega okolja divjadi, je težko reči, vendar je eden glavnih najbrž ta, da je gospodarjenje z območjem večinoma organizacijsko ločeno od gospodarjenja z divjadjo, do prepotrebne in za obe strani koristnega sodelovanja pa vključno deklaracijam ne pride ali le redko. Lovci se pač moramo potrkati na prsi in se krivdo za to predvsem — a ne samo — iskati najprej pri nas samih. Ne bi želel na tem mestu na široko govoriti o »čem«, to je o bolj ali manj znanih gojitvenih ukrepih v stanišču, ukrepih, ki morajo biti taki, da imata od tega korist obe strani, pač pa bi povedal svoje mnenje oziroma predlog o tem »kako«. Prvič, potrebno je opustiti to večno konfrontiranje mnenj, izjav in takoj preiti na sodelovanje. Drugič, z obeh strani se je treba lotiti zadeve strokovno in ne polemično.

Lovsko gospodarjenje. Potem ko smo rekli, kakšen naj

Iz tretjega legla

Foto I. Napotnik

bo v pogojih prirodnega modela gojitve odnos lovca do divjadi in do lovišča ter kakšna naj bo na teh osnovah gojitev divjadi, je že samo po sebi določeno tudi obeležje lovskega gospodarjenja. Vendar naj posebej omenim nujne lovskogospodarske ukrepe, ki jih terja od lovstva ta korak naprej. V prvi vrsti je to lovsko strokovna služba, temelječa na strokovnosti, ki izhaja iz znanosti oziroma njenih dognanj. Glavna naloga te službe bo izdelava smernic za lovsko gospodarjenje z div-

jadjo vsake vrste, ki bodo obvezovale vse lovske organizacije na posameznih gojitvenih območjih. Skladno z našo družbeno ureditvijo je to obvezno treba izpeljati ne po sistemu ukazovanja, ampak po sistemu samoupravnega ali še bolje družbenega dogovarjanja. Poleg izdelave smernic mora strokovna služba na znanstvenih temeljih izdelati spremljajočo evidenco in statistiko o izvajanju teh smernic, (plen, pogin, prirastek itd.). Poleg strokovnih storitev pa mora naše lovstvo razviti tudi lastno znanstve-

no raziskovalno dejavnost, ki mora izdelati program raziskovanja divjadi v Sloveniji.

Vzgoja in izobraževanje. Na dlani je, da prehod iz dosedanjih modelov na prirodn model gojitve zahteva tudi spreminjanje miselnosti in strokovno izobraževanje. Glede zadnjega je že veliko storjenega, čeprav to še ni dovolj. Težave so tudi v tem, da za lovsko stroko nimamo posebnih šol. Lovska zveza Slovenije ima izdelan osnutek strokovnega izobraževanja lovcev – in tega je treba izpeljati. V lovskih družinah in drugih operativnih lovskih organizacijah bo že letos preko 150 lovcev s končano enoletno šolo za lovske tehnike. Njihovo strokovno znanje je treba izkoristiti pri razvoju lovskega gospodarjenja in pri strokovni vzgoji lovcev. To je samo ena od možnosti, ki je že dejstvo, so pa še druge, kot na primer: nadaljevanje enoletne strokovne šole, krajši tečajji, predavanja, sodobna strokovna literatura in v prvi vrsti revija Lovec. Pri dvigu strokovne ravni lovcev bodo še težave in potreben bo čas. Še večja naloga pa je gotovo – preobrazba miselnosti poprečnega lovca. Priti do spoznanja, da je poleg plena in trofeje še nešteto užitkov in vrednot, ki jih nudi lov v čim bolj ohranjeni naravi!

Zaključne misli

Pri prirodnem modelu gojitve divjadi gre za proces, ki neprestano teče in odseva v spreminjanju tehnologije in tudi miselnosti. Zato lahko zaključimo vsaj dvoje. Prvič, prehod od »živinorejskega« na »prirodn« model gojitve divjadi se je pričel zdavnaj pred tem mojim člankom. Sočasno ob spoznanju pomembnosti ohranitve okolja in prirode so se te ideje pričele odražati tudi v lovstvu. Na vzhodu in zahodu. Pri nas je občni zbor v Radencih prvič postavil pred lovce

idejo in nalogo – varstvo narave. Ta ideja – kot vsaka druga ideja na višji ravni – pa se lahko razvije le ob danih pogojih, konkretno ob razvoju naše socialistične miselnosti in družbe. Potem ko dozori pogoji, postane nuja in je ni mogoče ustaviti. Mogoče pa jo je modelirati, usmerjati in dozirati. Tako bomo storili tudi mi. Gotovo je, da ukoreninjenih konceptov gojitve divjadi ne bo moč menjati hitro, niti v vsakem primeru. Najbrž bo

Naš muzej

Dr. Ernest Petrič, predsednik komisije za muzej LZS

V okviru proslav ob 30-letnici osvoboditve je bil v Bistri pri Vrhniku svečano odprt Slovenski lovski muzej. S tem je bila uspešno opravljena akcija, ki so jo slovenski lovci skupaj s profesionalno kulturno institucijo – Tehničkim muzejem Slovenije začeli leta 1965, ko je Lovska zveza Slovenije prevzela patronat nad lovskim oddelkom Tehniškega muzeja. Gotovo si bodo številni naši občani, mladina, ljubitelji narave in divjadi, predvsem pa lovci v lepem okolju gradu Bistre ogledali muzej in ga sami ocenili, zato bi bilo odveč podrobneje opisovati, kaj vse se v muzeju lahko vidi. Namen tega prispevka je le predočiti slovenski lovski javnosti tista temeljna izhodišča in cilje, ki so nas pri snovanju slovenskega lovskega muzeja vodili, vsak obiskovalec sam pa bo lahko presodil, koliko smo zastavljeno nalogo uspeli tudi uresničiti.

Vseskozi nas je vodilo spoznanje in želja, da smo dolžni dati naši kulturni javnosti **slovenski** lovski muzej. Slovenski po eni strani v tem smislu, da naj bi bila v njem predstavljena na Slovenskem živeča avtohtona ali v zadnjih deset-

treba razvijati tudi prirodnemu modelu gojitve docela nasprotne modele – fazanerije, obore za lov, za ogled divjadi itd.

V tej fazi gre torej predvsem za našo orientacijo – na prirodn model gojitve divjadi v naravnih loviščih. To je nujna potreba, kajti splošni razvoj varstva narave in okolja gre v tej smeri. Lovci mu želimo in moramo slediti, saj je nadaljnji razvoj lovstva v prvi vrsti naša naloga.

letjih znova naseljena divjad; in slovenski tudi v tem smislu, da bi pokazali pomen lovstva in njegovo zgodovino na **Slovenskem**, dosežke in sedanjo raven delovanja **slovenske** lovske organizacije. Temu izhodišču je prilagojena razporeditev razstavnih prostorov, ki poleg prikaza na Slovenskem živeče divjadi v čim bolj naravnem okolju in pomena posamezne vrste divjadi za lovsko gospodarjenje posebej vključuje tudi zbirko o zgodovini lova, lovskem orožju in naši lovski organizaciji. Hoteli pa smo, da bi naš muzej bil slovenski tudi v socialnem smislu.

Z drugimi besedami, hoteli smo pokazati tak lov, kakršen je bil na Slovenskem, kakršnega je izvajal slovenski človek in ne tuji fevdalni gospod ali kapitalistični magnat. Zato za razliko od mnogih lovskih muzejev v svetu naš muzej nima zbirk dragocenega lovskega orožja in luksuznih lovskih pripomočkov in okraskov, skratka, zavestno smo hoteli dati tudi v socialnem smislu našemu muzeju slovensko obeležje. Zavestno smo se zato tudi odločili, da prikažemo razvoj slovenske lovske organizacije tako, da izhajamo iz celotnega sloven-

Slovenski lovski muzej v Bistri pri Vrhniku si je od otvoritve, 10. maja 1975, ogledalo že nad 18 000 obiskovalcev

skega etničnega ozemlja in da začetek lovske organizacije na Slovenskem postavimo v čas, ko je bil leta 1907 ustanovljen Slovenski lovski klub, ki je imel tudi namen povezovati narodnostno zavedne slovenske lovce, da bi se lažje zoperstavili ponemčevanju in dominaciji nemškega v lovstvu pri nas. Naslednje temeljno izhodišče, ki smo ga hoteli uresničiti, je bilo, da naj bi naš slovenski lovski muzej za razliko od marsikaterega lovskega muzeja v svetu ne bil nekakšen sejem vsega mogočega, kar ima bolj ali manj zvezo z lovom in lovstvom v preteklosti in danes, pač pa da bi bil zasnovan na načelih sodobne lovske stroke in znanosti. To je pomenilo tudi izziv naši mladi lovski strokovnosti in znanosti in menim, da smo temu izzivu bili kos. Strokovni avtorji muzeja so bolj ali manj znani slovenski lovski strokovnjaki. Opravljeno delo dokazuje, da v okviru naše lovske organizacije razpolagamo z dobrimi strokovnjaki in nam zato tudi pri tako zahtevni nalogi, kot je postavitve

muzeja, ni bilo treba iskati tuje pomoči ali posnemati tuje vzore. Naj predvsem v znak priznanja navedem avtorje posameznih oddelkov: zgodovina lova, lovsko gospodarstvo, lovsko orožje, jelenjad, muflon, srnjad, volk, ing. A. Simonič; zveri, ujede, vodna perjad, ing. M. Adamič; zajec, poljske kure, ing. L. Černe; gozdne kure, ing. V. Mikuletič; gams, kozorog, dipl. vet. J. Kozina; divji prašič, ing. B. Krže; damjek, V. Varičak; medved, L. Švigelj in ing. C. Štrumbelj; ris, dipl. biol. J. Čop; lovska organizacija, R. Pehaček; kinologija, J. Škofic.

V pogledu estetike muzeja gre pohvala arhitektki Majdi Dobravec-Lajovic. Hotelo smo, da naj bi se v estetsko celoto združila arhitektonsko bogata zasnova starega gradu in moderna postavitve zbirke. Menim, da glede estetske urejenosti muzeja skoraj ni mogoč prigovor, pa naj gre za postavitve v posameznih sobah ali za muzej kot celoto. Izredno posrečena in učinkovita ter okolju primerna se je pokazala odločitev, predstaviti

grafični in slikovni del muzeja dosledno v črno-beli tehniki. Sicer pa tudi o estetski komponenti Slovenskega lovskega muzeja lahko sodi v skladu s svojim okusom vsak obiskovalec sam.

Med našimi temeljnimi cilji je bilo tudi hotenje, da naj bi muzej služil dvojnemu namenu, to je **širši javnosti in izobraževalnemu programu** slovenske lovske organizacije. Zato si je pravzaprav možno muzej ogledati na dva načina. Obiskovalec nelovec si bo ogledal predvsem slikovni del in diorame divjadi posameznih vrst. Lovci pa naj bi ob ogledu podrobno prebrali tudi vse izredno bogate strokovne tekste. Če jih bodo, bo prav gotovo njihovo poznavanje lova in lovske problematike na Slovenskem izpopolnjeno in obogateno. Skratka, z muzejem hočemo predstaviti lovstvo na Slovenskem širši javnosti, hočemo dati svoj prispevek slovenski kulturi, in hkrati postaviti še en pomemben temelj, na katerem naj bi se krepila in razvijala strokovnost in etičnost lova na Slovenskem.

Mlakarice v ribniku pri lovskem muzeju v Bistri

Foto M. Adamič

Koliko so bila navedena izhodišča uresničena, bo — kot rečeno — lahko presodil vsak obiskovalec sam. Slovenska lovska organizacija pa je med samo pripravo muzeja postala bogatejša za marsikatero novo spoznanje. Kot izredno plodno se je izkazalo sodelovanje naše prostovoljne amaterske organizacije s profesionalno kulturno institucijo, s Tehniškim muzejem Slovenije. Verjetno ni pretirano, če rečemo, da je to edinstven primer takega sodelovanja, ki je obogatil oba partnerja in ki bi mogel prav v obdobju, ko skušamo v okviru razvijanja našega samoupravnega sistema čimbolj široko snovati kulturno politiko, vpletati niti kul-

ture in kulturnega v vsa področja našega življenja.

S postavitvijo muzeja pa slovenska lovska organizacija ni dala le bogat prispevek slovenski kulturi, znova je pokazala, da lov na Slovenskem še zdaleč ni tisto, kakor si ga nepoučeni predstavljajo. Prizadevanja za postavitve lovskega muzeja so obenem znova potrdila čvrsto notranjo povezanost naše organizacije in pripravljenost njenih članov, ne le da love, temveč tudi za tisto, kar naj bi vse bolj bilo osnovno gibalno za delovanje slovenskih lovcev, namreč kultiviranje odnosa našega človeka do narave in divjadi, do njegovega okolja in postavitve lovca kot

enega izmed varuhov vsega živega v naravi in divjadi še posebej. Lahko bi celo rekli, da otvoritev Slovenskega lovskega muzeja simbolizira zmago dolgotrajnih prizadevanj v naši organizaciji za to, da bi naš lov bil vse bolj varstvo in gojitev divjadi. Tudi ob sprejemanju odločitve o začetku akcije za prenovitev Slovenskega lovskega muzeja, ob prizadevanjih za realizacijo tega cilja, ob prizadevanjih za zagotovitev materialnih sredstev se je ustvarjalo, raslo in krepilo tisto, kar bi mogli imenovati nova, socialističnemu družbenemu redu in drugi polovici 20. stoletja ustrezna filozofija lova. Lov ne sme in ne more biti več le rekreacija, zabava, še zlasti ne rekreacija in zabava redkih posameznikov, lov tudi ne sme biti predvsem iskanje ekonomskih učinkov, lov in lovstvo morata biti zlasti prizadevanje za ohranjanje temeljnega ravnotežja med vsem živim in neživim v naravi, lov mora biti vedno bolj osveščanje in kultiviranje odnosa človeka do okolja, v katerem živi! Ta spoznanja in prizadevanja si počasi, pa vendarle zmagovito utirajo pot v slovensko lovstvo in ta spoznanja so tisto, po čemer bi lahko rekli: naša lovska organizacija prednjači pred lovstvom drugod po svetu. Otvoritev lovskega muzeja ob 30-letnem jubileju razvoja naše socialistične družbe je zato moč razumeti kot dokaz zmagoslavja naprednih, sodobnih idej v naši organizaciji. Marsikateri obiskovalec bo seveda odkril v našem muzeju prenekatero pomanjkljivost. Marsičesa nismo uspeli narediti tako, kot smo želeli. Marsikaj bo potrebno še dopolniti in popraviti. A ne le to. V okviru naše organizacije snujemo načrte, da bi delo nadaljevali skupaj z drugimi zainteresiranimi, predvsem z gozdarji in s kmetijci, za tako ureditev Bistre in njene bližnje okolice, ki bi resnično mogla vsakemu obiskovalcu nuditi veliko prijetnega, toplega, kulturnega.

V muzeju v Bistri so nagačeni, ti so pa v lovišču Žitna gora

Foto F. Ilc

Osnove streljanja na različno leteče umetne golobe

Janez Šekoranja

Ta članek je pravzaprav nadaljevanje članka »Osnove streljanja na umetne golobe«, Lovec št. 4 – julij 1974, in ga je avtor napovedal že v omenjeni številki. Natisnjen bi moral biti še v prejšnjem letniku našega glasila, a se je zaradi nekaterih nepredvidenih avtorjevih zaprek izid zakasnil.

Uredništvo

Kar zadeva samo strel na goloba, naj poudarim še nekaj osnov iz mojega prejšnjega članka:

– Če le moreš, streljaj tako, da gledaš (hkrati) z obema očesoma. Vedno glej direktno v goloba, muha naj bo navidezna slika!

– V trenutku, ko moraš sprožiti (glede na navidezno sliko muhe in direktno sliko goloba), to stori popolnoma sproščeno!

– Puško »vleci« po črti do konca, po kateri leti golob, oziroma bi še letel, če bi bil cel. Puške ne ustavi!

– Če nisi zanesljivo prepričan, da je golob zadet, naj ti ne bo žal še enega naboja!

– Naj te ne zavede poldesni ali pollevi golob, da streljaš nanj kot na ravnega!

– Samokontrola in koncentracija sta najvažnejši. Tvoji gibi naj bodo umirjeni, sproščeni in pravilni v vsakem trenutku! Osredotoči se na: prav tega goloba moram zdrobiti!

Desni golob lahko leti največ 45° od pravokotnice na izletiščno točko na rovu. To je na prvi pogled zelo »oster« golob. Toda razdalja med njim in strelcem se ne veča tako hitro kot pri ravnem golobu. Torej ima strelec več časa, da pride v pravilno lego s puško za uspešen strel. Pa še nekaj: golob se giblje diagonalno po (elipsoidu) snopu šiber, tako je verjetnost zadetka večja; ni mogoče, da bi našel »luknjo v snopu«. Morda je kdo že opazil, da se golob ni razletel takoj po strelu, ampak še nekaj

trenutkov po njem. Razlog je v tem, da so ga zadele šibre iz repa snopa (elipsoida); se pravi, da je bil prehitke prevelik. Seveda je lahko še drugi razlog, da se je golob razletel kasneje, vendar manj pogosto. Golob je bil preluknjan z dvema ali tremi šibrami in je razpadel zaradi svoje rotacije malo kasneje. Razlog za zgrešen strel je lahko dvojen. Prva napaka je zamuda ali prevelik prehitke (zelo redek), druga pa je previsok ali prenizek strel. Če sta prisotni obe, je zgrešitev največja. Kolik naj bo prehitke s pravilno višino, je točno težko reči, ker je odvisno od hitrosti in kota

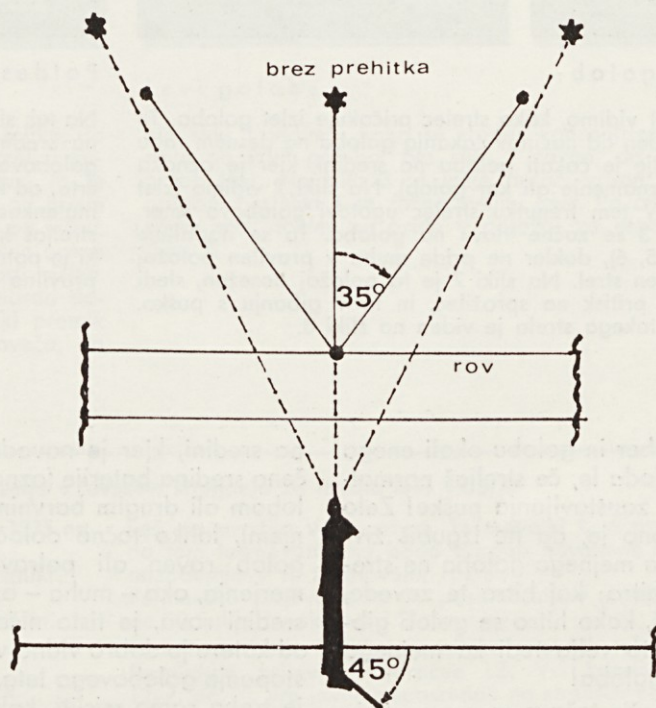
golobovega leta ter od hitrosti šiber.

Višino, kako nese puška, lahko določiš sam. Vzemi papir, $1,5 \times 1,5$ m, potegni po sredini – vzdolž in poprek – črto, da dobiš štiri enake kvadrate. Na razdaljo 35 m pomeri tako, kakor da je golob točno na sredini. Po strelu poglej, kje je krog šiber, nad ali pod vodoravno črto. Temu primerno popraviš strel pri streljanju na goloba. Potem isto poskusi z drugo cevjo na razdaljo 43–45 m, da ugotoviš, kako padejo šibre iz te cevi.

Za mejnega desnega goloba naj bi bil prehitke pri srednje hitrem

prehitke: ca. 0.6 m

manjši p. ← 0.6 m → večji p.

--- črta merjenja

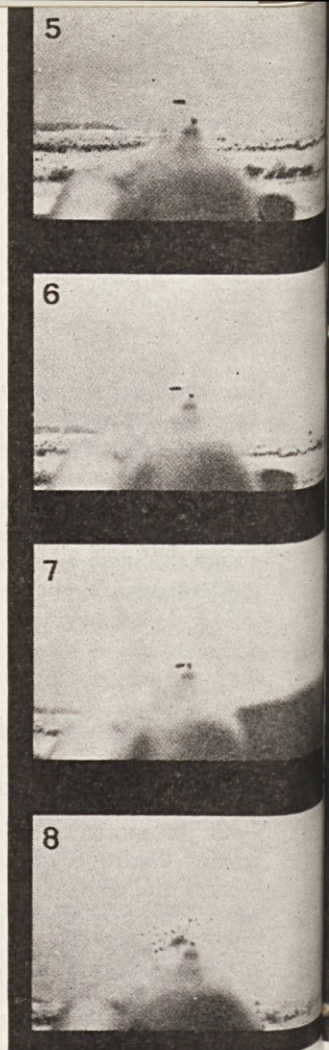
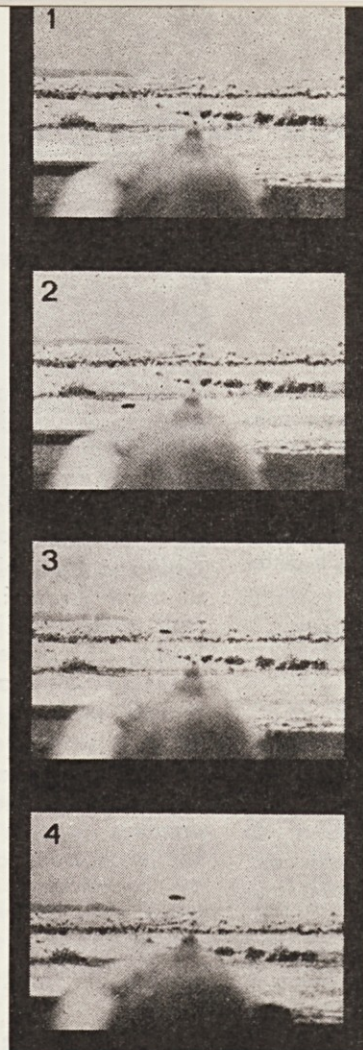
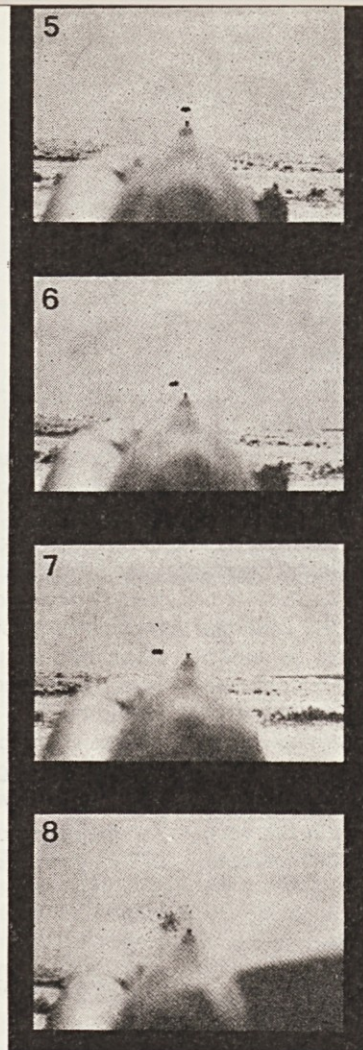
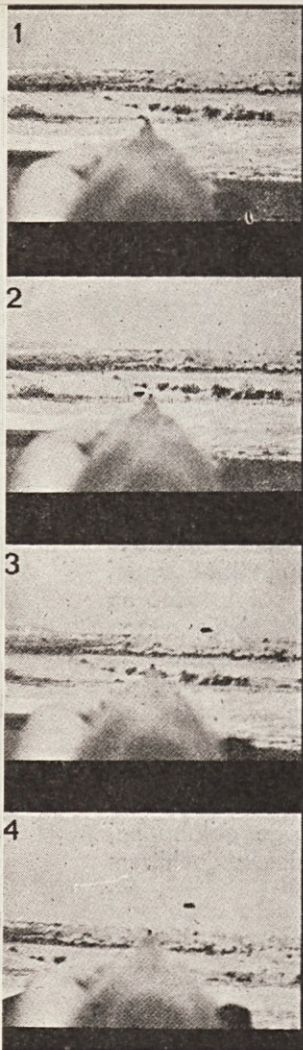
— let goloba

• golob

★ točka kjer sprožimo strel

(po d.l.braun-u)

Približni prehitki. Podatki so iz knjige D. Lee Braun TRAPSHOOTING

Desni golob:

Na sliki 1 vidimo, kako strelec pričakuje izlet goloba. Tu se vidi eden od načinov čakanja goloba na desnem robu rova. Bolje je čakati goloba na sredini, kjer je oznaka (barvno znamenje ali kar golob). Na sliki 2 vidimo izlet goloba. V tem trenutku strelec ugotovi golobovo smer. Na sliki 3 se začne »lov« na goloba. Ta se nadaljuje (slike 4, 5, 6), dokler ne pride muha v pravi položaj za uspešen strel. Na sliki 7 je ta položaj dosežen, sledi samo še pritisk na sprožilec, in to v gibanju s puško. Rezultat takega strela je viden na sliki 8.

Poldesni golob:

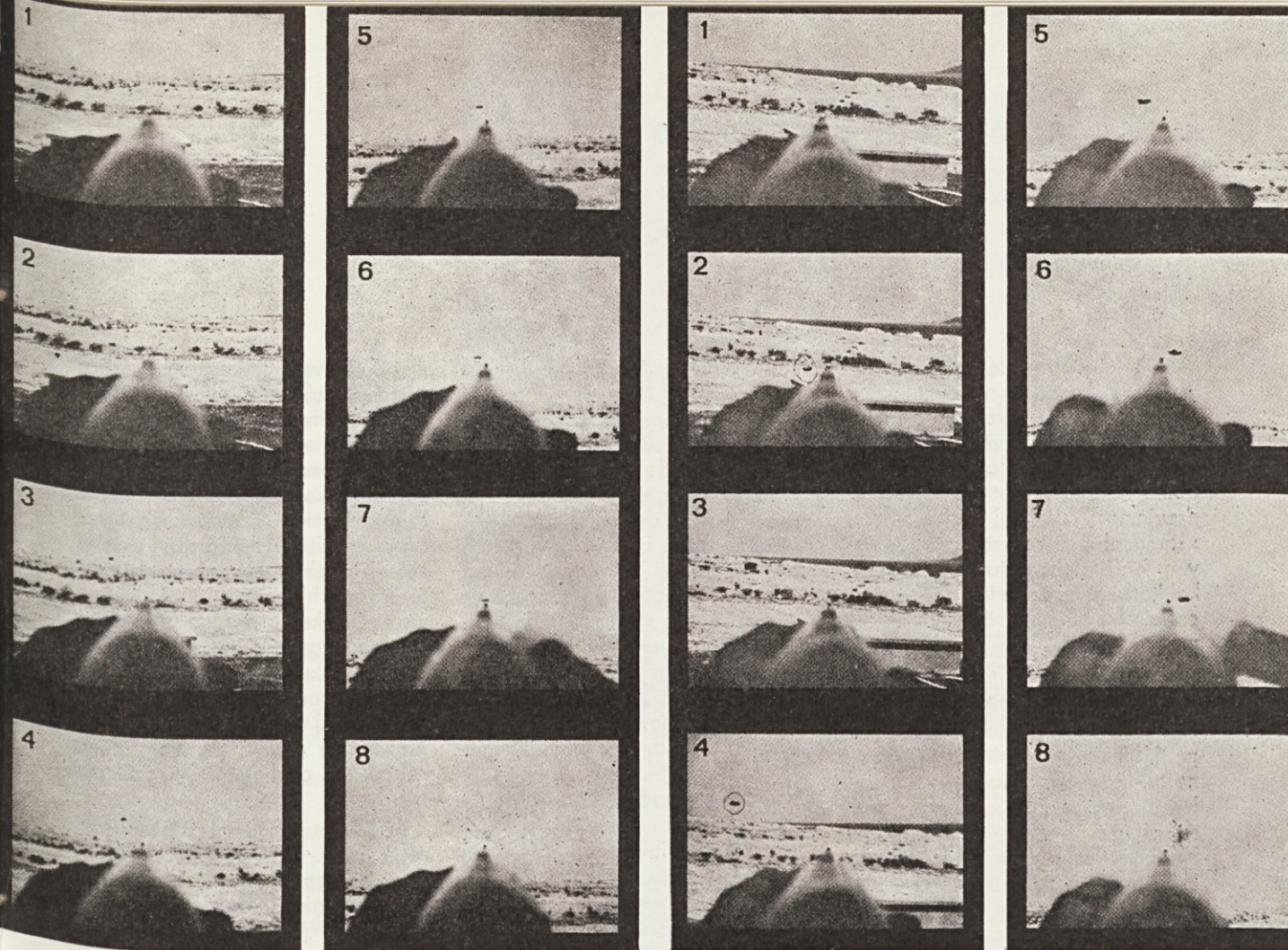
Na teh slikah še bolj vidimo pomen, če čaka strelec goloba na sredini rova. V tem primeru lahko takoj določi točno golobovo smer. Oko – muha – znamenje na rovu je ničelna črta, od katere je vidno vsako odstopanje. Če je golob samo malenkost desno od te črte, ga ob nepazljivem določanju streljaš kot ravnega. Na teh slikah vidimo, da je prehitke, ki je potreben na takega goloba, manjši. Na sliki 7 je puška pravilno usmerjena in nato – na sliki 8 – uspešen strel.

snopu šiber in golobu okoli enega metra. Toda le, če streljaš normalno brez zaustavljanja puške! Zelo pomembno je, da ne izgubiš živcev in na mejnega goloba ne streljaš prehitro; kaj hitro te zavede, ker vidiš, kako hitro se golob giblje. Vse to velja tudi za mejnega levega goloba!

Veliko večje težave so z »ravnimi« golobi, ki pravzaprav niso povsem ravni, ampak letijo nekaj stopinj v levo ali desno. Streljaš jih kot ravne golobe, šibre pa gredo poleg. Kaj torej ukreniti za uspešen strel? Tu pride do izraza način, kako čakati, da bo golob po ukazu zletel iz rova. Če ga čakaš na robu rova,

na sredini, kjer je navadno označena sredina baterije (oznaka z golobom ali drugim barvnim znamenjem), lahko točno določiš, ali je golob raven ali polraven. Črta merjenja, oko – muha – oznaka na sredini rova, je tista ničelna črta, od katere je dobro vidno vsako odstopanje golobovega leta. Sedaj si je treba samo misliti, kakor da je golobov let črta, ki gre še naprej in na tej črti mora biti prehitke so razmeren že navedenim faktorjem (golobova hitrost in višina, hitrost šiber). Menim, da ni potrebno navajati nobenih računov za velikost prehitke, ker je ta za vsako municijo, ki ima različno hitrost šiber,

ter za vsak kot, višino in hitrost goloba zelo različna. Seveda je pa tu še faktor: strelec. Npr. nekemu, ki zadane mejnega desnega goloba, se zdi, da strelja 2 m predenj, nekdo pa trdi, da strelja skoraj naravnost vanj. Kje je tu resnica? Tisti, ki pravi da strelja 2 m pred goloba, ustavlja puško ob vsakem strelu. Tisti, ki pa trdi, da strelja naravnost v goloba, strelja ob prehitevanju. To se pravi, da pritisne sprožilec, ko je z muho na golobu, puško pa premika po smeri golobovega leta hitreje, kakor golob leti. Torej puška poča, ko je usmerjena pred goloba po črti njegovega leta.

Pollevi golob:

Tu vidimo, da je golob že skoraj raven, vendar le toliko, da ni treba streljati s smernim prehitkom. Če bi ga streljal popolnoma naravnost, bi šel strel desno od goloba; to je nazoren primer, ko te zavede malenkosten odklon od prave smeri. Najtežji je strel na take golobe, ki so mejni po višini, ekstremno visoki ali nizki. Tu pride v primeru netočne ocene do dvojne napake: zgrešitev zaradi smeri in zaradi višine. Če bi bil golob normalno visok (srednji), bi ga morda dobile leve robne šibre iz snopa, ker pa je višinski premik navzgor ali navzdol, se pa ta napaka toliko poveča, da gre celoten strel mimo.

Levi golob:

Na sliki 1 vidimo, kako se strelec koncentrira na robu rova na izlet goloba. Na sliki 2 zazna, da je izlet golob levi. Na sliki 3 se lažje določi višina in hitrost goloba. Na sliki 4 se začne »veliki lov«. Po črti golobovega leta, dokler ne pride v položaj za uspešen strel, slika 7.

Prvenstvo Lovske zveze Slovenije v lovskem streljanju za lovsko leto 1975/76

Tekmovanje bo v soboto 12. in nedeljo 13. julija 1975 na strelišču LD REČICA PRI LAŠKEM na Šmohorju.

Tekmovalci bodo ekipe področnih LZ in posamezniki:

- na umetne golobe,
- na tarčo »srnjak«, - v kombinaciji obeh disciplin.

Uvrstitev v kombinaciji se bo ocenjevala:

- vsak zadeti golob 2 točki,
- število krogov na tarči »srnjak« je število točk.

Stroške tekmovanja za eno ekipo, to je za 4 tekmovalce, vsake področne LZ krije prireditelj Lovska zveza Slovenije. Pravico do nastopa pa imajo tudi druga in tretja ekipa posamezne LZ in vsi tekmovalci I. razreda, ki niso člani ekip, vendar na svoje stroške ali stroške področne LZ. Področne LZ pošljejo posamezne strelce lahko tudi tekmovalci samo v posameznih disciplinah.

Tekmovanje bo dva dni, s pričetkom 12. 7. ob 8. uri. Trening je možen 11. 7. ves dan.

Tekmovalci, ki bodo na umetne golobe dosegli 80 ali več % zadetkov, na tarčo »srnjak« pa 85 krogov ali

več, se uvrstijo v I. razred. Tekmovalci I. razreda, ki na tem tekmovanju ne bodo dosegli navedene norme, nazadujejo v II. tekmovalni razred.

Poimenske prijave ekip in posameznikov pošljejo LZ do 10. julija Lovski zvezi Slovenije.

Tudi letos bodo izpiti za sodnike strelskih tekmovanj. Kandidate prijavijo področne LZ. Vsi kandidati se 12. 7. do 10. ure javijo neposredno na strelišču predsedniku izpitne komisije Ivanu Sekoranji.

Vsem področnim LZ je bila 19. 6. poslana okrožnica s podrobnejšim navodilom o tem tekmovanju.

Vabimo tudi lovce, ki ne bodo nastopili kot strelci, da si tekmovanje ogledajo.

Strelišče LD Rečica je na Šmohorju, kamor vodi cesta od zdravilišča v Laškem. Od tu je približno 1,5 km do Sp. Rečice, kjer je ob cesti rdeč smerokaz z napisom PULL oziroma puščica za na Šmohor.

Janez Saksida, predsednik komisije za strelstvo LZS

Zopet grem svojo tiho, svetlo pot

Peter Vovk

Lahkih nog pobiram pot pod nogami. Pod gozdom valovijo tople zračne struje. Hruške ob poti cvetijo. Škorci pred svojimi hišicami vreščijo. Prek mosta grem, Rinža obuja spomine. Pot se vije med drevjem in skalami navzgor. Pri »Štengcah« se za kratek čas ustavim, blažim razgreto sapo. Še nekaj korakov in že je tu prva mestna cesta.

Po bližnjici presekam ovinek. Ves svež me pozdravi zimzelen. Tak je, ko da bi bil vso zimo v topli gredi. Ob poti še stoji čudno zviti star panj. Nekje na sredini druge mestne ceste gledam skozi okno iz zelenja Kočevje. Pod vznožjem hriba se vijuga Rinža. Vsa mirna je, zrcalno čista in premišljujoča. Črne jelše ob vodi že zelenijo. Ogledujem vse zavoje in pristane mladih dni. Najbolj lepo je bilo »Pri skalah«. Lovili smo in pekli ribe, pod vodo plaval, se kopali. To so prostorčki, ob katerih se mi spomini mude pogosto in tako hvaležno. Hodim po stezi. Nešteto generacij je že hodilo tod. Na moje veselo presenečenje se prikaže čudovita slika. Na debeli leski drozg prelepo melodijo žvižga. Več ptičev mi ob poti pesmi poje: pogorelec blago, kalin prav tiho, taščica močno, vmes me sinica kliče: že, že te vidim – pridi, pridi, pridi! Z vejami skoro pri tleh me pozdravi debela smreka. Polno mladice čuva okoli sebe, kakor da bi rajala z otroki. In že je stara bukev tu, ki z javorom se stiska.

Na ovinku tretje mestne ceste se po bližnjici povzpnem navzgor. Hodim počasi, da poslušam sproščeno ptičje petje. Nežni bukovi poganjki mi zastirajo oči. Duh po drevju, zelena svetloba, ki se spušča z visokih vej in šepetajoč molk, vse to me navdaja s srečo. Pot za menoj zapira pozibavanje visokih vej. Dospem na previs, kjer se stika dvojna steza. Nikamor se mi ne mudi. Uživam srečo v hoji, v pomladnem gozdu. Med visoko drevje stopim z nekakšnim strahom. Med-

vedja steza križa mojo pot. Vijuga se naprej proti Mestnemu vrhu.

Debla jelk, smrek in bukev so ob tem delu poti pokončna. Lišaji na bukvah so svetlo sivi. Eno drevo je višje od drugega. Kot ukopani stebri se vrstijo debla v nedogled. Prečudno drzni oboki starih debel, skozi katere si utira pot sinjina neba, mi visijo nad glavo. Svet molk se spušča s starih jelk in sivih bukev. Tla so mehka, zlepljena s preperelim listjem, z redkimi travami posejana. Ta tihi prostor je sijajna dvorana, kjer so lože in sedeži iz kamna, obloženi z žametnim mahom. Svetloba v njej je vsak čas drugačna. Človek ne bi mogel pričarati lepše.

Drevesa v negibnosti so kot dobra bitja, polna moči, tihote in sreče. Pozdravi me gorski javor. Košata lepota, dobrosrčni junak. Barvni odtenki skorje ga delajo še lepšega, kakor da se od skorje luščijo kosi slik. Po strmini se spuščajo mlade jelke, oblečene v sijajnem, temno zelenem suknu. Na poti se znajdem sredi skupine mladih bukev. Po gozdu se razliva praznična milina. Širni svodi poslušajo moje tihe korake. V dolini kronc srečam stare bradate bukve, zelenkasto sive od mahu.

Skrivnostno se vije pot naprej, v pokrajino skal, pokritih z žametnim mahom, v samoto lišajev in steg-

njenih dreves. Pelje me na dobra gozdna tla, kjer domuje dišeča perla in duh po trohnobi starih panjev draži nos. Javor, jelka in jerebika šepetajo med seboj v polzagrnjeni svetlobi. Mimo mene švigne lisjak. Ob poti se pelje v svoji kočiji gozdni lazar. V živo zeleni obleki me pozdravi jelenov jezik. Iz trhlega panja gleda šop visoke ozke praproti. V sončni svetlobi zapreda mlado smreko bršljan. Iz kupa preperelih vej zleti vesel droben palček. Na tanki leskovi vejici pomiglja s pokončnim repkom in glasno zapoje. Čudim se, od kod drobnemu grlu tolikšna moč.

Zagrnjen v zeleni molk poslušam, gledam in molčim. Kakor val iz nasprotnega brega udari v tišino srnjakov glas. Gromko bokanje stresa ozračje dopoldanskega gozda. Pot se vijuga v nove strmine. Stopinje se izgublajo v mehki poti proti koči. Zrak je mrzel in čist. Nad njim sinjina neba. Klic po samoti me vleče naprej. Šum šojinih peruti vdre v tišino, a se hitro izgubi.

Napenjam ušesa, da bi slišal sleherni, tudi najtišji šepet v vejevju. Okoli sebe čutim vsak gib. Prestraši me šum v črni hosti. Star jelen s počasnim korakom stopa proti svojemu počivališču. Za drevesom stojim in gledam samotnega sivca. Težke stopinje lomijo suhljad.

Premaknem se in lovim stezo. Luža ob poti je posvinjana. Divji prašiči so se v njej kalužali. Uho najde glas ščinkavca. Poje visoko na veji zraven svojega gnezda. Gledam posamezne jelke, tiho zamišljene v svojo rast. Kakor eden od njih grem mimo njih nem. Panj je v razpršeni svetlobi kot grad bogov. V zraku nad gozdom krožita kanji, neprestano se srečavata. Rjava barva in belkasta na spodnji strani njunih kril se menjavata. Zabiskata se v sončni svetlobi z vsakim zamahom peruti in ob vsakem obratu.

Nad menoj čudovito morje obla-

kov v enakem sijaju in enake barve kot gore, celo morje bleščeče beline. Prispem do stare jelke na križpotju. Odtisi medvedovih šap vodijo proti Jelenovemu studencu. Slutnja, da je gospodar gozdov morda prav blizu, me spodbudi k hitrejši hoji. Tudi v sveži zemlji pri koči se poznajo odtisi njegovih krempljev.

Iz sledi razberem, kaj vse se ponoči okoli koč dogaja. Pomudim se pri vsaki sledi in berem te vrste pisavo. Poln misli stopam med smrekami k studencu. Željno vsrkavam občutje samote. Vso dolgo zimo čakam, da zagledam svoj mali tempelj, svojo malo domovino, sivo kočo iz brun. Diham globoko in lahko pijem čist gozdni zrak. Na vsakem koraku me presenečajo nova čuda. Kronce se drenjajo ena ob drugi, stiskajo se in kipe v beli lepoti.

Ob poti pred kočjo je zelena površina posuta z glavicami cvetoče detelje. Sinice cvrkutajo po drevju čisto tiho. Z naraščajočo toploto se oglase stoteri drobceni, tihi klici, zdaj tu, zdaj tam. Šoja me pozdravi z glasnim vreščanjem, z našopirjenim čopom na glavi me zmerja. Ko začnem žvižgati kot kragulj, utihne.

Nad menoj na smreki se lovijo verice. Rajanje mladice po drevju me vsega prevzame. Čisto od blizu me pomiglja kosmat repek. Gledava se z veričko nekaj trenutkov, zopet zamahne z repkom in zbeži. Stopim izpod smreke na pot. Čisto blizu, skoro tik pred menoj se v travi pojavi jež. S svojim svinjskim smrčkom vohlja po tleh. Dobi me v nos. Stopim za njim in ga malo podražim. Stopinjica pa gre, gre in topota. Kmalu čujem le drobno šelestenje listja.

Na deblo visi črna žolna. Od časa do časa s svojim trdim kljunom zadrda po sušici, da odmeva po gozdu. Njen močni dletasti kljun teše skorjo, da letijo iveri. Zanimiva je ta črna ptica, z veliko rdečo liso na temenu. Skozi svež dopol-

»Poln misli stopam med smrekami k studencu...«

Foto P. Vovk

danski gozdni zrak prileti na mizo pri koči bukov kozliček. Obsedi pred menoj. Oblečen je v prekrasen satenast plašček. Na glavi ima »roge«, tipalnice. Kakor kozorog v miniaturni. Zaziblje se in spet izgine. Z veje se spusti pajek, motovili mi okrog ušesa, rad bi pritrtil svojo vrv okrog leskove veje in nadaljeval spuščanje. Namečem drva na žerjavico in ogenj veselo zaplapola. Človekov spremljevalec iz pradavnine zažari v vsej svoji lepoti. Sedem na panj in moja čustva so zrela za tak sprejem, ki mi ga nudi Jelenov studenec.

Gledam veličastje popoldanske svetlobe. Preproge trav so poslikane s sencami dreves. Zrak diši po hoji. Trava je živa, zdi se mi, da se sprehaja. Sredi doline se stara jelka utaplja v sončni svetlobi. Nje-

no deblo diha kot prsi, veje se stezajo daleč.

S cvetnega prta pred kočjo se dviga zamolkel šepet, vzdih tisočerihih bilk, ki jih poljublja večerno sonce.

Noč je polna zvokov. Z razprostrtimi krili preleti jaso netopir. Za njim še dva. Gledam obrise letečih sesalcev. Kot da bi visel sam na razpetih krilih. Oglašja se čuden zvok in prhutanje kril. V takem letanju so netopirji pravi mojstri. Opletajo s krili med drevjem, kakor da plešejo. Lahkotno osvajajo nočni zračni prostor. Pod streho moje kočje jih čez dan spi več. Pri studencu se nekaj premakne. To je on. Gotovo me opazuje. Naredim se, kakor da tudi jaz njega vidim. Merim z očmi, kakor da vem, kje tiči. Zašumi vejica. Res,

na kakih sto metrov zagledam premikajočo se žival. Ni preveč prijetno, ker ne veš, kam se bo obrnila. Izstopi velik medved, v lunini svečavi gre čez zelenico proti stari bukvi. V studencu se napije in čez nekaj trenutkov ga spet vzame gozd.

Zrak diši po rosnem cvetju, po vlažni skali in mahu, po vodi v studencu, po starih panjih, črni gozdni zemlji in drevju. Obdaja me čarobna zavesa črnih senc. Trenutki polni soglasja, zlivata se preteklost in sedanjost. Tih, skrivnosten je v noči ta kraj. Raztopljeno srebro lune pada po drevju, grmovju in travah. Tiho vstanem. Ura se premakne na poldvanajsto. Spravim se spat. Lesena kočica in čist gozdni zrak opravita svoje.

Zjutraj vstanem, ko se porajajo novi dan. Sence drevja se budijo, spuščajo se v objem trav in rož. Zapleten sem v mrežo temno zelenih senc, s skrivnostnimi oblikami in gibi. Za debelo jelko stojim in čakam. Po nežni travici in cvetlicah se pripase srnjak. Nenadoma obstane v vsej svoji lepoti. S pogledom nekaj išče, čuti človekovo bližino. Vse moje ude spreleti. Pase se naprej, proti meni. Nemirno pogleduje okoli sebe. Nekaj ni v redu. Velike rjave oči nekaj iščejo. Čudno me gleda, zakaj se ne ganem. Ne traja dolgo to jutranje snidenje. Šoja zakriči, srnjak zaboka in vzame ga spet gozdna tema. Sprašujem cvetje in trave, kaj se skriva v tihem jutru. Pogovarjam se z drevjem, govorim s ptiči. Prevzema me tiha vdanost studenca in njegov oživljajoči čar. Dušo mi spreletava veselje. Misel se topi v motnjavo sanj in pravljico skrivnostno. Razkošna in krha vaza jutra pri Jelevnem studencu se budi, ko noč išče dan. Dremotno jutro drsi v svetlobo. Vse polno lučk je že prižganih v travi. Zadnja zvezda se gasi v studencu. Srebrne niti pajčevin so napojene z roso. Sklanjam se nad cveticami. Vse še tiho diha. Veselje je še v prvem sončnem žaru skrito. Cvetne čaše se odpirajo.

Bratim se s cveticami, skalami in drevjem. Gozd ne spi več, tiho mahajo zelene veje. Izgubljena mravlja lazi po poti. Gibke sence pletejo iz zgodnjega sonca čipke. Na cveticah in travah vztrepetava veselje.

Prozorno gledajo že smreke pri studencu. Po hladnem zraku plešejo čebele, ose in metulji. Zlati ob-

roči sonca vse bolj objemajo drevje in prostor. Ves droben se dim z ognjišča vali. V tanki spirali se dviga v zrak. Na strohnelem panju se beli malinov cvet. Razklan šojin krik prepara jutro. Z drevja pada svetla, tiha pogorelčkova pesem. Jutro ne molči več. Palček v kupu preperelih vej glasno zapoje, označja sončni dan.

Kmetom in divjadi pomagajo z nabavo semen

Iz LD Gaj nad Mariborom

Lovišče LD Gaj obsega okoli 5500 ha predvsem gričevnatega in hribovitega sveta zahodno od Maribora, od Drave na jugu do jugoslovansko-avstrijske meje na seve-

ru. Najvišji hrib je Žavcerjev vrh (924 m).

Tod gospodari LD Gaj, sedaj z 62 člani in s 7 kandidati, pod dolgotrajnim uspešnim vodstvom starešine Antona Lešnika in gospodarja Vinka Lovrenčiča. Ob ustanovitvi po vojni je LD imela 16 članov. Lovišče je razdeljeno na 7 revirjev in delo v njih vodijo revirni vodje. V lovišču je zastopana zlasti srnjad. Njen stalež je še v porastu in letni odstrel je ca. 80. Stalež zajcev se je zadnja leta precej popravil, tako da prenese odstrel ca. 80 dolgouhcev. Fazan nima najboljših pogojev, saj imajo letni odstrel le 25 teh ptičev. Vsako pomlad je fazanov dovolj, jeseni pa se pomaknejo v nižine sosednjih lovišč. Tod na samotnih, redkih kmetijah imajo namreč starodavno navado, da jeseni spuste domače prašiče na prosto. Ti po poljih in gozdovih poberejo preostale pridelke, razne sadeže in semena (zlasti koruzo in domači kostanj), ki bi sicer ostali za hrano fazanom in drugi divjadi. Domači izpušeni prašiči praznijo seveda tudi fazanja krmišča.

Na Žavcerjevem vrhu poje tudi divji petelin, ki je popolnoma zaščiten že tretje leto. Več let nazaj je pel samo po eden, letos spomladi pa

Karel in Karlek Harih s plenom, 29. novembra 1973

trije. Bodočnost bo pokazala, če se bo spričo vedno večjega nemira v gozdovih Žavcerjevega vrha (gozdarska tehnika, turizem, nabiranje gozdnih sadežev) petelin v tem sicer idealnem revirju obdržal oziroma njegov stalež povečal. Tudi gozdni jerebi in poljske jerebice poživljajo lovišče, vendar je njihovo število dokaj skromno in v upadanju, zato so obe vrsti popolnoma zaščitili.

Izkušeni lovec Karel Harih trdi, da precej škode povzročajo gozdni in poljski kurjadi tudi kune, ki se pozimi pogosto pojavljajo v njihovem lovišču, zlasti v Žavcerjevem vrhu. Trdi, da prihajajo največ z avstrijske spodnje Štajerske. Ne znajo jih pa loviti niti avstrijski niti naši lovci. A Harih je v času svojega lovskega udejstvovanja uplenil že okoli 60 zlatih, vse s puško. Zanimivo, da sta bili med uplenjenimi kunami samo dve samici. To naj bi bil po Harihovem mnenju dokaz, da se večinoma samci podajajo na daljše pohode. V lovišču LD Gaj je dovoljen lov na kune samo jeseni in pozimi.

Lovec Harih, ki je sicer zaveden slovenski kmet tik ob jugoslovansko-avstrijski meji, odlikovan tudi z medaljo zaslug za narod, se vneto zavzema za zaščito kun kakor tudi lisic v pomladnem in poletnem času, ko imajo mladiče in skrbijo za zarod. Zavrača lov s pastmi in strupom, češ lovcu mora biti puška dovolj. Harih je še sedaj pri 62 letih odličen strelec, z risanico kakor s šibrenico. Že leta 1931 je na sreskem načelstvu v Mariboru opravil lovski izpit, leta 1935 pa je bil na strelskem tekmovanju Lovskega društva Maribor drugi najboljši s kroglo.

Z divjimi prašiči in jelenjadjo gospodari LD Gaj skupno na gojitvenem območju z lovskimi druženimi Boč, Kamnica in Vurmat. Jelenjad je na tem območju le prehodna in imajo letos vse 4 LD skupen odstrel jelena, košuto in tele. Dogovorjeno sprejeti sklep o lovni dobi

Osirotela srnjad v človekovi oskrbi

Foto F. Gyuran

na divje prašiče je od 1. oktobra do 15. februarja, tako tudi na celotnem območju LZ Maribor.

Lovci pravijo, da se je v tem stoletju divji prašič prvič pojavil v tem lovišču leta 1929. Uplenil ga je Ivan Perko s Šobra. Merjasec je tehtal 220 kg in je bil kot posebnost razstavljen v hotelu Orel v Mariboru. Leta 1936 se je zopet pojavil merjasec, ki ga je spet podrl Ivan Perko. Potem divjih prašičev v teh krajih ni bilo četrto stoletja. Sedaj so pa nekako 15 let v tem bazenu oziroma gojitvenem območju kar stalna divjad. Pred desetimi leti je bilo pri naselju Šober celo nekaj paritev domačih svinj z divjim merjascem. Sicer je pa do tega lahko prišlo, saj se tamkaj domači prašiči v pozni jeseni noč in dan pasejo na prostem. Kaže, da je posebno neki divji merjasec imel rad domače svinje. Pravijo, da je neki lovec celo gledal, kako je divji merjasec osvajal domačo svinjo, a je zato moral bežati pred njim.

V lov. letu 1973/74 so bili v lovišču LD Gaj uplenjeni 4 divji prašiči. Karel Harih je na Velikem Boču z dvema zaporednima streloma podrl 2 lanščaka, Mirko Vajngerl je uplenil svinjo, Dušan Hlade pa na Spodnjem Slemenu starega merjaseca. V glavi je imel veliko šiber in bil je slep na eno oko. Rana se mu je sicer zacelila, a je moral dolgo silno trpeti. To je ponovno opozorilo lovcem, naj ne streljajo na to mogočno divjad s šibrami. Sicer je

pa po zakonu dovoljen na divjega prašiča samo strel s kroglo! V lov. letu 1974/75 pa je v lovišču LD Boč Ivan Jarc uplenil močnega merjaseca. Na bazenskem ocenjevanju so njegovim čekanom namerili 119 točk, kar je le točka manj za zlato medaljo.

LD Gaj se zaveda svoje osnovne naloge: skrb za divjad, življenjski pogoji divjadi se tudi v tem lovišču slabšajo. Gozdne jase in poseke so vse bolj zasajene. Zlasti srnjad pritiska h kmetijam, ki pa tudi opuščajo obdelavo njiv. Lovska družina na poseben način pomaga divjadi kakor tudi prizadetim kmetom: kupuje seme – deteljo, lucerno, oves, koruzo, ajdo ipd. V letu 1974 je razdelila kmetom za 6500 din raznih semen.

Člani LD pa tudi s svojim delom prispevajo za izboljšanje življenjskih, prehrabnih pogojev divjadi. Na Zgornjem Slemenu, revir 1, ima LD v najemu opuščeno posestvo, ki ga obdelujejo člani. Na Šobru, revir 6, imajo v najemu njivo, na kateri sejejo koruzo, ajdo, oves, deteljo. V Gaju, revir 4, so na njivi 0,5 ha posejali oziroma posadili koruzo, fižol, oves in ajdo.

Prizadevna in uspešna je LD Gaj nad Mariborom. Seveda so tudi težave, ena med njimi so npr. potepuški psi. Z lastniki takih psov, ki jih ponoči spuščajo v lovišče, bi se bilo treba resneje pomeniti.

C. F.

EVROPSKO IN SVETOVNO PRVENSTVO LETA 1974

V decembrskem Lovcu 1974 je bilo poročilo »Najboljši strelci na svetu v letu 1973«. Kateri strelci oziroma ekipe na umetne golobe pa so se najbolj izkazali v letu 1974? Podatki so za disciplino TRAP, ki je tudi med slovenskimi lovci zelo priljubljena in množična.

Evropsko prvenstvo je bilo v Franciji – Antibes

Ekipno, od 600 umetnih golobov:

1. Italija, 558
2. Španija, 552
3. SSSR, 547

Posamezniki, od 200 umetnih golobov:

1. Azkue, Španija, 194
2. Basanji, Italija, 190
3. Šmelicinski, Poljska, 189

Svetovno prvenstvo je bilo v Švici – Bern

Ekipno, od 600 golobov:

1. Francija, 578
2. Italija, 577
3. USA, 571

Posamezniki – moški, od 200 golobov:

1. Carrega, Francija, 199, kar je nov svetovni rekord, izenačen z olimpijskim
2. Rosatti, Italija, 195
3. Basanji, Italija, 195

Posamezniki – ženske, od 150 golobov:

1. Natrass, Kanada, 143
2. Grosch, USA, 137
3. Robrolle, Francija, 136.

Vlado Keber

SIBIRSKI TIGER IN NJEGOV ODNOS DO DRUGE DIVJADI

Sovjetska revija OHOTA (Lov) objavlja v št. 9-1973 članek G. Gorohova o večletnih opazovanjih, kako prisotnost tigra v gozdovih Primorskega kraja na Daljnem vzhodu vpliva na število volkov in medvedov. (Glavno mesto avtonomne oblasti Primorski kraj je Vladivostok.)

Ni še povsem dokazano, da tiger ne mara volka, toda lovci so prepričani, da vlada med njima nepomirljivo sovraštvo. To mnenje sloni na mnogoletnih opazovanjih v tem kraju, kjer ugotavljajo upadanje volčjega staleža.

Starejši lovci pravijo, da je bil sivi volk v rajonu Daljnerečenski (ob spodnjem toku reke Iman) do leta 1960 precej številan (60–80 na površini 730 000 ha). Vsako leto so lovci našli sibirске jelene, ki so jih raztrgali volkovi. V 6 letih, od 1957 do 1962, so lovci oddali 108 volčjih kožuhov. Od leta 1962 pa je v tem rajonu začelo naraščati število tigrov in volk naglo izginja, predvsem iz tajge. Oddaja volčjih kož upada. V 6 naslednjih letih so lovci oddali le 34 kožuhov. V letih 1970–71 je bilo v tem rajonu 15–17 tigrov. Na gozdni površini 500 000 hektarov, kjer živi tiger, so v teh letih sledili le 3 volke, medtem ko tam, kjer ni tigra, 15–18.

Neposrednih dokazov, da tiger napada sivega volka, ni. Prebivalci tajge menijo, da je volk preveč »pameten« in se zaveda, kako nevarna je zanj ta mogočna mačka. Pisec članka navaja več primerov o odhodu volkov. Ob reki Huankize (ista oblast) so v zimi 1956/57 ugotovili množičen odhod volkov, hkrati pa povečanje števila tigrov. Pozimi 1961/62 so na reki Bikin našli ostanke 7 raztrganih jelenov. Naslednjo zimo pa se je pojavila tod tigrica in mesec dni kasneje še mlad tiger. To zimo so lovci sledili le dva volka in našli ubita tudi samo dva jelena. Nobenih znakov

ni bilo, da bi tigra napadla volkove. Enostavno volkov ni bilo več. Edini primer, da je tiger napadel volka, poznajo lovci ob izviru reke Bazovaja (pritok reke Iman). To je bilo pozimi 1970/71. Našli so ostanke velikega merjasca in volka. Vse naokrog pa so bili sledovi in odpadki tigra. Lovci so domnevali, da je tiger ubil merjasca, se najedel in odšel. Nekaj dni pozneje, ko se je vrnil, je zapazil, da k njegovemu plenu prihaja volk. Z mesta, kjer je tiger prežal, so izmerili, da se je v skoku 8–9 metrov pognal na volka in ga v trenutku ubil in potem požrl. Od volka sta ostala le gobec in rep.

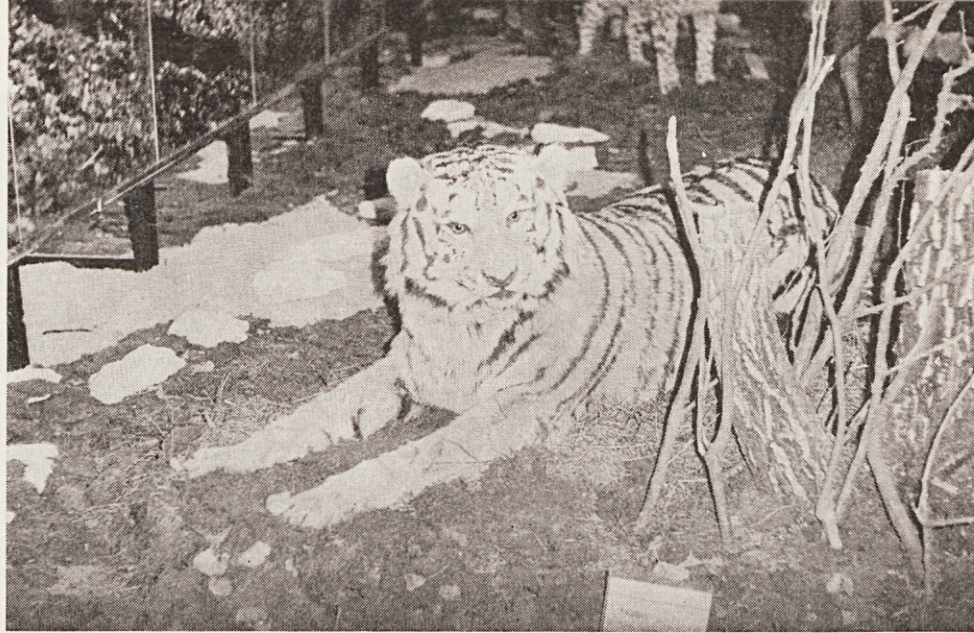
Po podatkih, zbranih v letih od 1970 do 1972, je odrasel tiger v letu dni usmrtil za 3 do 4,5 tone divjadi. Odrasel volk pa je uničil v istem času 7–8 jelenov, v skupni teži 700 do 800 kg. Pet volkov torej uniči nekako toliko divjadi kakor en tiger. Pri tem volkovi davijo predvsem košute in teleta, kar ni moč trditi za tigra.

Najbolj pogosto se tiger srečava z medvedji. Na zahodnih pobočjih gorovja Sihote Alinja en tiger vlada na območju 100 000 ha. Na isti površini živi 50–60 beloprskih in 10–15 rjavih medvedov.

Beloprski medved se nič kaj posebno ne zoperstavlja tigru. Ta ga kar hitro ubije in požre. Vendar, če se upošteva, da je beloprski medvedov precej več kakor rjavih, je teh razmeroma malo žrtev tigra. Bivališče beloprsega medveda je v drevesnih duplinah, je spreten in se hitro povzpne na drevo in tam, če je potrebno, tudi dolgo sedi in čaka, da mine nevarnost. Lovci vedo za primer, da se je medved pred tigrom rešil na drevo in na njem čakal več dni. Dva dni je tiger ostal na preži, a se je končno naveličal in odšel.

Navadno tiger napade beloprsega medveda kradoma, ali ob slučajnih srečanjih, ali če se mu posreči potegniti ga iz brloga.

Čisto drugačni pa so odnosi med

Sibirski tiger, nagačen, v sovjetskem paviljonu na svetovni lovski razstavi v Budimpešti leta 1971
Foto V. Šuligoj

tigrom in rjavim medvedom. Lahko bi rekli, da so medsebojno napa-dalni. Če se srečata ti dve zveri, izzove napad – odvisno od okoli-ščin – bodisi tiger ali medved. V 12 opisanih srečanjih je 4 spopade izzval tiger, 4 medved, v ostalih primerih pa ni bilo mogoče ugo-toviti, katera zver je napadla prva. Samo enkrat so ugotovili, da je medved napadel mladega tigra in ga požrl. Niso pa ugotovili, da bi tiger napadel mladiča rjavega medveda.

Če sta si zveri po moči enako-vredni, traja boj dolgo. Končno obe zveri, močno ranjeni, odideta z bojišča. Neki lovec opisuje tak primer. Bilo je v novembru, ko je tiger napadel medveda. Dolgo sta se ruvala. Zdaj je bil tiger na med-vedu, pa zopet obratno. Mlado drevje naokoli je bilo vse polom-ljeno. Šopi dlake, predvsem med-vedove so ležali naokrog. Vsa okr-avljena sta se razšla. Lovec je za vsakim pogledal nekaj sto metrov: tiger je pri kakih 150 m bljuval kri, medved pa je petkrat počival in za njim se je vlekel krvavi sled.

V 11 spopadih tigra in medveda sta se v 5 primerih razšla. V 3 spo-padih je tiger ubil medveda in 2 požrl. Dva spopada sta se končala z medvedovo zmago in obakrat je ta požrl svojega nasprotnika. V enem samem primeru pa je raz-plet končal lovec, ki je ustrelil medveda.

Močan tiger brani svoj plen pred rjavim medvedom. Zgodilo se je, da je medvedka z mladičem našla sredi gozdne jase ostanke obžrte srne. Lotila se jo je. Nenadoma pa se je pojavil silen tiger. Medvedki je komaj uspelo, postaviti se na zadnji nogi, ko se je tiger rjoveč vrgel nanjo. Spopad je bil divji. Zveri sta rjoveli, se premetavali, grizli in v 20 minutah je bil boj končan. Zmagal je tiger, ki pa jih je tudi dobil toliko, da se je komaj odplazil z bojišča. Potem se je medvedič približal ubiti materi,

malo posedel ob njej, jo povohal in se je dotaknil s smrčkom, kakor da bi jo poljubil, nato pa žalostno tožeč izginil v goščavi. Drugi dan šele si je lovec ogledal tigrovo žrtev. Trebuh je imela razparan, kosti gobca so bile zdrobljene in smrček odtrgan.

Priredila Marija Preželj

ŽIVALI UMIRAJO V OGNJU

Pismo predsednika lovske grupe Erding pri Münchnu E. Lechnerja tamkajšnjim kmetovalcem:

Še vedno se kuri vsako leto na spomlad stara trava, šuma in po-dobno po pašnikih, golih pobočjih in parobkih. Lovci ponovno prosijo ljudi, da to staro in škodljivo na-vado, ki je tudi po zakonu o var-stvu okolja prepovedana, končno opustijo. Še vedno nekateri ne po-znajo naslednjih dejstev:

1. Ogenj ne uničuje plevela, na-sprotno, globoko zakoreninjen ple-vel se na račun plitvo zakoreninje-nih koristnih rastlin in trav še bolj opomore.

2. S kurjenjem trav se ne uničujejo škodljivci in insekti. Ti so ali glo-boko v zemlji ali se pravočasno umaknejo. Usmrčene so ptice, ki vale na tleh ali v grmovju, ker gnezd ne zapuste. Ogenj uniči tudi ježe, mlade zajce in srnje mladiče, ki končajo strašne smrti.

3. S kurjenjem se ne gnoje tla, kot mnogi mislijo. Ogenj pa uniči važ-

ne bakterije v zemlji in mnogo drobnih koristnih živalic.

4. Pomladno kurjenje je grda raz-vada, ki več škoduje kot koristi in je tudi velika nevarnost za požare.

Iz dnevnega časopisja ZRN – A. P.

RIS V GOZDOVIH URALA

V gozdovih srednjega Urala (ZSSR) se je zadnji desetletji ris razmero-ma zelo razmnožil. V letih od 1944 do 1952 je ta zver prevlado-vala v severnih predelih tajge. Od leta 1952 pa postaja ris mnogo bolj tipičen med favno srednjeru-skega gozda. Statistični podatki kažejo, da se večja njegovo število od severa proti jugu in sicer od 0,02 do 0,34 te zveri na 10 000 ha gozdne površine. V sverdlovski ob-lasti so v l. 1962 ocenili stalež na 1200 risov, leta 1967 pa že na 4100. V tem času je bilo uplenjenih okrog 13 % celotnega staleža.

Lovska društva pripisujejo pove-čanje populacije te zveri večjemu pritisku lovcev na volka, v katera-ga izpraznjeni prostor se je vrnil ris.

Zajec in srna sta glavni vir risove prehrane. Pri pregledu zaužite hra-ne 30 risov so v desetih primerih našli srnje ostanke.

Po letu 1966 se je med lovci pove-čalo zanimanje za lov na risa. En lovec povprečno odstreli 2 do 3 rise v sezoni.

Iz Ohote, št. 9 – 1974, M. Preželj

Lovski oprtnik

Garjasta lisica in pes Zum

Janko Varl, kmetovalec na Češnjici, sicer pa gospodar Lov. družine Kropa, je 30. marca letos imel na svoji domačiji poseben obisk. Garjasta lisica se je tega dne, ko je po izredno mili zimi brez snega vrglo pol metra debelo pošiljko »bajtarskega gnaja«, zatekla na njegov skedenj. Najbrž jo je v snegu zeblo, saj je bila skoraj gola, pa se je prišla sušit in gret na seno.

Lisičji dah je vznemiril nos resastemu istrijancu Zumu, ki je vsiljivo lisico hotel pregnati. A lisica je skočila na svisli, kamor Zum dolgo ni mogel. Vse dopoldne je lajal nanjo in Janko je mislil, da pes preganja kakega mačka. Šele popoldne se je istrijancu posrečilo, da je lisico pregnal s svisli na pod, kjer je nastal pravi direndaj; Zum se je spopadel z lisico.

Tedaj je Janko s puško po hitel na skedenj in tam rešil muk garjasto lisico.

Garje povzroča posebna pršica, srbec (Sarkoptes), ki ga je mogoče videti z mikroskopom. Srbc, te izredno majhne živalice, se zarijejo lisici v kožo in v njej dolbejo rove, vanje odlagajo jajčeca in se hranijo s kožnim tkivom. Iz jajčec se v kratkem izležejo (po preobrazbi) nove pršice, ki v koži dolbejo nove rove. Žival to silno srbi in drugotni »učinek« delovanja teh zajedavcev so garje. Pršic oziroma srbcev je več vrst, več varietet, ki so prilagojene življenju na določenih vrstah živali. Vendar se zgodi, da se zajedavci določene vrste naselijo tudi na živali druge, sorodne vrste.

Tako se je zgodilo pri istrijancu Zumu, ki se je po enem tednu začel praskati na vse pretege, po dveh tednih pa mu je na več delih telesa začela odpadati dlaka do gola. Tudi garje so se začele pojavljati. Pes ni maral več jesti, samo ležal je, se praskal in hiral. Postal je že tako slab, da niti zalajati ni več mogel. Lastniku so že svetovali, naj psa ustrelijo.

Janko pa ga je odpeljal k veterinarju, ki je odredil kopanje v Aluganu, v preparatu, ki pomori povzročitelje garij. Alugan se dobi v 20 g zavitku. Polovico zavitka (10 g) je Janko uporabil za prvo kopanje. Alugan je raztopil v 5 l mlačne vode in psa v njej temeljito skopal in odrgnil s krtačo. Tako je storil še trikrat, vsakič po 10 dneh. Za rast dlake je Zumovi hrani dnevno primešal še po 2 žlički Bayerjevega preparata Murnila in pes je v treh mesecih popolnoma ozdravel, tudi dlaka mu je zopet zrastle.

Drugo zdravilo proti garjivosti je Gamacid, ki se dobi v 10 % ali 20 % raztopini. Kopel pripravimo tako, da na 5 l mlačne vode damo 2–3 jedilne žlice 20 % gamacidove raztopine oziroma 5–6 žlic 10 % gamacidove raztopine.

Pri kopanju psa z Gamacidom ali Aluganom je treba paziti, da raztopina ne pride psu v oči, nos ali usta, ker povzroči vnetje.

V lovišču LD Kropa je lisičja garjavost že nekaj let zelo pogostna. Primer z Zumom ni prvi. Nekaj psov, ki je prišlo v stik z garjasto lisico, je že tako zbolelo. Lani je na ta način dobil garjavost tudi pes družinskega kinologa Cvetka Leopolda. Tega psa so pa mazali z arniko in ga tudi pozdravili.

Francè Cvenkel

Vaje v streljanju z zračno puško

Neredki so, ki se jim roka trese ali celo zaprejo oči, ko sprožijo puško. To najpogosteje zato, ker nimajo dovolj vaje. Zlasti naboji za lovske risanice so pa za vajo predragi. Treh ali petih nabojev za pristrelitev puške in za vajo ob začetku lovne sezone je pa premalo za kasnejši uspešen lov. Tudi pri streljanju s šibrenico je podobno. Marsikdo zaradi preredkih vaj ali strahu pred pokom zamiži in ob pritisku na sprožilec napravi »poklon«.

Pa vendar imamo lahko poleg »suhih vaj« (dviganje in merjenje s prazno puško) poceni strelske vaje. To je streljanje z zračno puško oziroma s puško na zračni pritisk (ZP). Res je sicer, da streljanje z zračno puško povsem ne more nadomestiti vaje s pravim, lovskim orožjem, z risanico in šibrenico, vendar nam vaja z zračno puško lahko veliko koristi za streljanje z lovsko puško na lovu.

Nabava zračne puške standardne izdelave je razmeroma poceni. Prav tako tudi strelivo (diabolo izstrelki). Dražje so seveda specialne zračne puške, npr. z nabojnikom za večje število kroglic, s posebno merilno pripravo (diopter), kar služi za zahtevnejša tekmovanja. Najenostavnejše zračne puške, ki so tako rekoč namenjene otrokom za igranje oziroma za začetne vaje v streljanju, seveda ne pridejo v poštev.

Koristno nam bo služila standardna, rekel bi navadna ZP, kal. 4,5 mm, z risano cevjo za diabolo izstrelke 0,5 g. Na tekmovalno razdaljo 10 m lahko dosežemo odlične rezultate. Pri nabavljanju puške tudi pogledimo, če je sprožilce možno naravnati za zanesljivo, rahlo proženje, kar je za točno zadevanje zelo važno. Zračna puška naj bi tehtala ca. 3 kg, kar je približna teža lovske puške. Težje in dražje ZP zadevajo odlično celo na razdaljo 40 m in imajo začetno hitrost izstrelka 130 do 180 m/sek.

SedANJI zakon o orožju (Ur. list SRS, št. 34/73) določa, da zračno orožje kalibra do

Čudna zima – čudna pomlad

Letošnja zima je bila čudna. Skoraj brez padavin, brez dežja in brez snega, tudi visoko v gorah. Lovca Franc Močnik in Jože Zupan sta pri lovu na lisice v lovišču LD Stol na Gorenjskem 4. januarja zabredla namesto v sneg – v zamete suhega listja.

Vprašanje je, kaj taka mila zima prinese. Izkušeni lovci, kmetje in gozdarji pravijo: »Če pozimi ne pada, spomladi in poleti gotovo.« Hlad in deževje spomladi pa škodujeta bolj kakor mraz in sneg pozimi, saj ima spomladi vsa dlakasta in pernata divjad mladiče.

O. M.

V zasetu suhega listja letos pozimi v lovišču LD Stol na Gorenjskem

Foto O. Mencinger

4,5 mm in z začetno hitrostjo do 160 m v sekundi lahko nabavljajo polnoletni občani brez dovoljenja in nosijo brez orožnega lista. Toda ne po lovišču! Za nabavo in nošenje močnejšega zračnega orožja je potrebno nabavno dovoljenje oziroma orožni list. Otrokom in mladoletnikom je dovoljeno nositi in uporabljati ZP samo pod neposrednim nadzorstvom staršev in inštruktorjev strelske organizacije. Za prekršek tega določila je predvidena kazen, obstaja pa tudi odgovornost za event. škodo.

Tudi izstrelki iz zračne puške je lahko nevaren, zlasti če zadene v oko. Zato moramo vaje z ZP imeti na strelišču ali v zaprtem prostoru, tako da ne ogrožamo okolice. Tarča naj bo nameščena na pločevinasto škatlo, ki lovi izstrelke. Ker gre pa lahko izstrelki tudi mimo škatle, naj bo ta postavljena pred steno ali drugo večjo ploskev (prestrezalec izstrelkov). Pri izbiri prestrezalca izstrelkov moramo misliti tudi na to, da se kroglica lahko tudi odbije, celo pravokotno nazaj. Skrajno neodgovorno je streljati čez streho, plot in v nepregledno ozadje. Podlo je tudi streljati na ptice pevke, golobe, mačke, pse, jih tako ubijati ali jim povzročati hude bolečine (mučenje živali je kaznivo po zakonu o javnem redu in miru). Z nekaj strelji v les ali konzervno škatlo se že lahko prepričamo, da je zračna puška tudi nevarna.

Dobra in dobro pristreljena ZP zadeva zelo točno. Z družino ali s prijatelji lahko priredimo tekmovanje. Ob primerni izvežbanosti si lahko zastavimo tudi težjo strelsko nalogo. Naredimo nihajoči cilj, tarčo na vrtečem se kolesu in podobno. Pri tem je važno, da ugotovljamo svoje napake in jih popravljamo. Pomaga naj nam tovariš oziroma član družine. Pri strelju ne zaprimo očesa, pri pritisku na sprožilec ne spremenimo lege puške, pravilno zadržimo dihanje ob sproženju itd. Ne pozabimo tudi, da bočni veter vpliva na let lahkega izstrelka, da naj nam pri streljanju sonce ne sije na merilne naprave, če pa že drugače ni možno, naj nam sveti od zadaj.

Žalostna in kruta smrt v zanki

Foto M. Kvas

Tudi vzdrževanju zračne puške moramo nameniti nekaj pozornosti, če jo hočemo ohraniti. Najprej cev izbrisemo na suho s čistilno palico, ovito z vato, nato z novo vato, naoljeno z oljem za orožje. Cev čistimo od zadaj do ustja cevi tako, da čistilni klobčič ne pride spredaj iz cevi (da pri potegu s silo nazaj ne pokvarimo ustja). Če bi imeli slučajno puško z nepremično cevjo in ne bi mogli čistiti od zadaj, si nabavimo ščitnik za ustje cevi (vodilo). Skozi luknjico vkapamo v valj kdaj pa kdaj tudi nekaj kapljic olja, ki ne vsebuje smole in kisline, da namažemo bat (pri tem pri stisnjenem sprožilcu premikamo cev, da se bat enakomerno namaže). Po mazanju oziroma pred uporabo puške nekajkrat sprožimo na prazno, da zračni pritisk vrže ven odvečno olje. Naoljimo seveda tudi drsne ploskve in zunanje dele puške obrišemo z nekoliko naoljeno cunjjo, da jo zaščitimo pred vlago in rjo.

Ludvik Marič

Zanke

V lovišču LD Črnomelj imamo lep predel lovišča, ki ga obkroža voda, tako imenovani Okljuk. V tem predelu

nam poginja divjad v zankah že polnih 10 let. Veliko krivde je v tem, ker lovci premalo zahajamo v ta revir. Enkrat letno je v Okljuku skupni lov, potem pa redke lovec zaide semkaj. Bilanca skoraj vsakega skupnega lova, ki ga priredimo enkrat letno, je porazna, 1 ali 2 zajca. Sicer pa, saj so zanke opravile svoje. Zgrešena je ljubosumnost lovcev, češ kaj ima iskati lovec v revirju, ko je bil že skupni lov.

Jaz in nekaj mojih lovskih tovarišev smo se zavzeli, da napravimo konec divjemu lovu v Okljuku. Najprej smo bili pri milici, vendar brez uspeha. Ni nam preostalo drugega, kakor da spremenimo zankarju sproti pobiramo zanke. Tako sem v 14 dneh snel veliko zank in v njih zajca in lisici. Smrt v zanki nastopi po strašnih mukah. Jeklena žica, ki se zareže v vrat, počasi ubija svojo žrtev. Vsak zankar bi moral biti kaznovan ne samo za škodo, ki jo povzroči na divjadi, ampak tudi za trpinčenje živali. Po obstoječih predpisih je to vsekakor možno. Zato je treba vsakega zankarja še posebej obtožiti za mučenje živali.

Predstavljajmo si torej škodo, ki je v Okljuku nastala v 10 letih! Pomislimo na bolečine trpinčene divjadi v zankah!

Krivec pa še ni bil kaznovan, ker se izredno spretno izmika roki pravice. Toda če bo svoje mrharsko delo še nadaljeval, se bo kmalu ujel, saj smo končno na pravi sledi.

Nerazumljivo mi je, da premnogi lovci, ko je konec skupnih lovov, obesijo puško na klin in čakajo na novo sezono. Kaj se pa medtem dogaja v lovišču, jim pa ni mar.

Milivoj Kvas

Kazen za odstrel zajca v lovopustu

V Lovcu, št. 3 – junij 1973, smo pod naslovom »Avtomobiliziran krivolov« poročali, da je Alojz Fabjan v lovopustu, 7. aprila 1973, iz avtomobila ustrelil divjo zajklo v lovišču Ljubljansko polje-Rožnik.

ZLD Ljubljana je dejanje prijavila občinskemu sodišču v Ljubljani, disciplinsko razsodišče LD Mirna peč, katere član je bil A. Fabjan, je takoj nato, 13. 4. 1973, izreklo imenovanemu prepoved vstopa v lovišče LD Mirna peč.

Občinsko sodišče v Ljubljani je obdolženega spoznalo za krivega po členu 247/II KZ in ga obsodilo na denarno kazen v višini 1500 din,

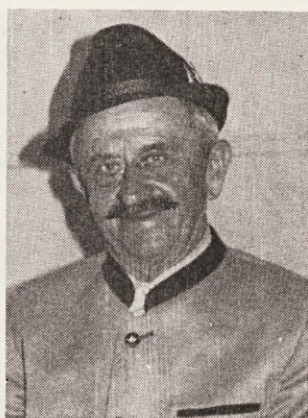
razen tega pa je A. Fabjan dolžan poravnati ZLD kot upravitelju lovišča odškodninski zahtevek po členu 102 KZ v višini 600 din ter poravnati stroške kazenskega postopka v znesku 150 din. Sodišče je izreklo tudi varnostni ukrep o odvzemu lovske puške in orožnega lista.

Po pravnomočnosti sodbe občinskega sodišča, kjer je bilo nesporno ugotovljeno, da je A. Fabjan ubil divjega zajca v lovopustu in s tem grobo kršil lovski zakon, je disciplinsko razsodišče LD Mirna peč na svoji seji 15. 5. 1975 Alojza Fabjana izključilo iz članstva LD Mirna peč.

-elf-

Jože Plazar

Alojz Kravanja

Matija Klančar

Jubilanti

Vinko Bregar, član LD Višnja gora, lovec nad 50 let – 70-letnik.

Kot vesten dolgoletni kinolog, odličen brakir, nadvse discipliniran in pravičen lovec nosi tudi znak za lovske zasluge. Na zadnjem občnem zboru je bil sprejet v častno članstvo.

Rodil se je 24. 4. 1905 v Višnji gori. Sledil je stopinjam svojega očeta lovca, enako tudi njegova mlajša brata Drago in Adolf. Bil je tudi

borec v NOB, sedaj je član ZK in drugih organizacij. Našemu jubilaru, častnemu članu in vzornemu lovcu iskreno čestitamo. Želimo mu še mnogo zdravih let in lovski dober pogled.

LD Višnja gora – Š. B.

Justi Verdel, po domače Haderlapov, član naše LD, je 9. 4. 1975 praznoval svojo 75-letnico. Letos poteka tudi 30 let njegovega lovskega udejstvovanja. Med okupacijo je kot ilegalce pomagal v boju za osvoboditev. Jubilar je znan kot vesten, marljiv in veder tovariš, zato ga lovci in drugi Koprivci zelo cenimo. Dragi Justi, za oba jubileja ti prijatelji lovci čestitamo in želimo, da bi ti še večkrat nazdravili na tvojo srečo, na tvoj lovski blagor.

LD Koprivna–Topla

Vinko Bregar

Justi Verdel

Jože Plazar je 23. marca letos praznoval svojo 70-letnico. Pet desetletij je pa minilo, odkar je postal lovec in član slovenske lovske organizacije. Pred vojno je bil lovski čuvaj, vsa leta po osvoboditvi pa član upravnega odbora LD. Nekaj let je tudi član nadzornega odbora Lovske zveze Posavje – Krško. Za svoje delo v lovski organizaciji je odlikovan z znakom za zasluge in redom za lovske zasluge II. stopnje. Jubilaru čestitamo z željo, da bi še mnogo let zdrav zahajal v naša lovišča.

LD Boštanj

Matija Klančar je 22. 4. 1975 slavil svoj 70-letni jubilej. Rojen je bil pri Sv. Štefanu pri Velikovcu. Med zadnjo vojno je bil na prisilnem delu v Nemčiji, po vojni pa tesač kmetijske zadruge Šmartno na Pohorju. Kasneje je dovršil gozdarsko šolo v Novi Gorici in bil nameščen kot gozdar in poklicni lovec v revirju Pohorje, tedaj v sklopu Uprave gojitvenih lovišč Slovenije. Tu je služboval do upokojitve. V LD Šmartno je vstopil kmalu po vojni, od leta 1961 je pa član LD Polskava. Izkazal se je kot gojitelj divjadi, zlasti fazanov, srnjadi in jelenjadi, ter bil vedno v vrsti prostovoljnih graditeljev lovskega doma in strelišča naše LD.

Dragi Matija, še mnogo zdravih let in dober pogled na mnogih lovskih pohodih!

Člani LD Polskava – T. F.

Alojz Kravanja praznuje svojo 70-letnico. Rojen je bil 29. 3. 1905 pod našim sivim očakom Triglavom, v idilični Trenti pri Tonšču. Leta 1928 je nastopil službo poklicnega lovskega čuvaja v triglavskem lovišču. Od tedaj se stalno udejstvuje v lovstvu in ima nemajhne zasluge pri gojitvi divjadi, posebno gamsov. Bil je dvakrat odlikovan. Še vedno je aktiven član upravnega odbora LD Soča.

Dragi Lojze, ob tvojem jubileju ti želimo še mnogo srečnih, zadovoljnih in zdravih let ter dober pogled – soški in trentarski lovci.

F. Č.

Matevž Vovk – petdesetletnik. Rojen je bil 25. 9. 1924 v Matkah pod Gozdnikom. V času okupacije se je odzval klicu Partije in odšel v partizane. V lovske vrste je stopil pred 25 leti. Kot agilen lovec je bil večkrat izvoljen v upravni odbor LD. Sedaj je član njenega nadzornega odbora in vodja revirja. Najljubši mu je lov na lisico ob mesečini in zalaganje fazanjih krmišč v zimskih mesecih. Ob njegovem jubileju mu je LD podelila posebno diplomu. Dragi Matevž, še mnogo zdravih let in dober pogled!

LD Polzela – C. M.

Andrej Černuta je 5. 6. 1975 slavil svojo 50-letnico. Velik ljubitelj narave, posebno div-

jadi, je takoj po vstopu v zeleno bratovščino postal pomožni čuvaj. Noben napor mu ni pretežak, če gre za korist divjadi. S svojim požrtvovalnim delom daje zgled mlajšim, s svojo ljubeznijo do narave in divjadi odpira srca tudi drugim, da sledijo njegovim korakom.

Dragi Andrej, želimo ti, da bi še mnogo let čil in zdrav pasel gamse od Mangarta, Jalovca prek Rombona tja do Jerebice.

LD Log pod Mangartom

Lovska organizacija

**Odlikovanja
Lovske zveze Slovenije,
od 1. 11. 1974
do 30. 4. 1975**

Izvršni odbor Lovske zveze Slovenije je na predlog lovskih družin, področnih lovskih zvez, lovskih organizacij združenega dela in komisije za odlikovanja LZS na svoji seji 18. 11. 1974 podelil 8 odlikovanj.

Odlikovani so bili:

– z redom za lovske zasluge II. stopnje:

Viktor Primožič, Štefan Simončič, Ivan Veršaj, Franc Avsec, ZLD Novo mesto; Jože Plazar, Gvido Kostevc, LZ Posavje; Gvido Počivavšek, LZ Zasavje; Franc Počkaj, LZ Koper.

Komisija za odlikovanja LZS je podelila od 1. 11. 1974 do 30. 4. 1975 **znak za lovske zasluge** naslednjim 99 zaslužnim lovcem –

LZ Celje:

Franc Cerjak, Anton Rozman, Anton Jager, Slavko Turenšek, Stanko Kralj, Slavko Podplatan, Ernest Rečnik, Alojz Hernaus, Stane Kotnik,

Milan Paher, Franc Gajšek, Stanko Knez, Karel Beškovnik, Ludvik Mikek, Slavko Pintar ml.

LZ Gorenjske:

Franc Berčič, Franc Koželj, Lovro Hafner, Ciril Zakotnik, Franc Logonder, Franc (Martina) Logonder, Vinko Žakelj, Ivan (Fajan) Fabjan, Jože Pogačnik, Miha Podgoršek, Jože Plestenjak, Tine Hafner, Janez Kaštrun, Lovro Karničnik, Viktor Pušavec, Janez Štros, Martin Ribnikar, Alojz Mali, Alojz Kovačič, Zvonko Janežič, Franc Ozebek, Anton Burja, Martin Potočnik.

ZLD Ljubljana:

Janez Kos, Janko Mravljec, Ciril Založnik, Tone Zdešar, Anton Rus, Jože Troha, Franc Zavišek, Janez Čampa, Boris Jakopin, dr. Vjekoslav Simčič, Franc Leskošek.

LZ Maribor:

Karel Vajngerl, Ernest Mlinarič, Janez Kalan, Alojz Šuntner, Anton Selinšek, Janko Štukel, Franc Duler, Anton Križanič, Jože Golob, Anton Grobelnik, Jakob Medved, Ernest Sabady, Anton Lah, Bruno Tobias, Jože Pesek, Franc Valant, Franc Predan.

LZ Postojna:

Edo Švigelj, Miroslav Klemenc, Radovan Hmeljak, Jože Antončič, Alojz Luin, Anton Maver.

LZ Posavje:

Franc Preskar, Gašper Jazbec, Alojz Frnazarčič, Mihael Planinc, Ernest Plazar, Rudi Jenozovič, Alojz Mihev, doktor Jurij Pesjak.

LZ Kočevje:

Anton Ruparič, Stanko Rus.

ZLD Novo mesto:

Franc Kump, Ivan Stopar, Franc Zamida, Franc Hudoklin, Slavko Gole, Štefan Fajmut, Anton Merlin, Leopold Cvelbar, Rafael Bijek, Anton Blatnik, Jakob Rojc, Martin Iskra, Franc Hren, Jože Plut, Marjan Slak, Stane Kozlevčar, Anton Grabovec.

Odlikovancem čestitamo.

Iz pisarne LZS

Lovska družina Polskava

LD Polskava šteje 62 članov, njeno lovišče pa meri 3884 ha. Polovica lovišča je ravninska, polovica pa hribovita. Letošnja letna konferenca je bila v znamenju 30-letnice osvoboditve in 30-letnice obstoja LD.

V članstvu je še 9 članov ustanoviteljev: Karel in Jože Ingolič, Anton in Jože Ferj, Ivan Pivec, Rudi Dobnikar, Alojz Šuntner, Jože Pristovnik, Zvonko Hrastnik. Starešina Franci Auer jim je za 30-letnico članstva podelil spominske diplome, saj jim pripada največ zaslug za sedanjost organiziranost LD in stanje v lovišču.

LD je zgradila lep lovski dom, ki je ponos tukajšnjih lovcov in je po sedanji oceni vreden 700 000 din. Strelišče, urejeno olimpijsko, pa je vredno 300 000 din. Mnogo neplačanih delovnih ur je bilo opravljenih tudi pri urejanju zrejaljša, kjer letno vzgojijo 400 do 500 fazanjih kebkov.

LD je že tudi razvila svoj lovski prapor. Razvitje je združila z meddružinskim

tekmovanjem v streljanju na umetne golobe. Na polskavskem strelišču je bilo že tudi republiško prvenstvo na umetne golobe in tarčosrnjak. Sedaj je strelišče preurejeno in lahko služi za najzahtevnejša tekmovanja. Pri urejanju strelišča in organiziranju strelstva v LD kakor tudi na območju občine Slov. Bistrica in LZ Maribor ima velike zasluge Jože Pečovnik.

Na letni konferenci je starešina izročil odlikovanja LZS znak za zasluge Antonu Selinšku, Janezu Kalanu in Alojzu Šuntnerju. Posebne diplome za požrtvovalno delo pri gojitvi divjadi so dobili: Anton in Vlado Boldirev, Alojz Šuntner in Janko Mohorič. Za 70-letnico so čestitali Antonu Kopsetu in Matiji Klančarju, ki sta kot ljubitelja narave in divjadi lahko zgled mlajši generaciji. Za 50-letnico so čestitali jubilarantom Karlu Ingoliču, Hinku Toplaku in Milanu Trtniku. Spričevala o opravljenem lovskem izpitu so prejeli: Borut in Igor Ingolič, Janko Mohorič in Bojan Sedmak.

LD Otočec ima odlične visoke preže

Foto F. Bulc

Lovski tovariši, pridite in oglejte si lovski dom in strelišče LD Polskava, ki sta ob glavni cesti Ljubljana-Maribor; zraven je lep spomenik padlim borcem.

Tone Ferk

Lovski izpiti v Tolminu

Konec marca so bili v Tolminu lovski izpiti. Pred izpitno komisijo se je zvrstilo 33 pripravnikov iz lovskih družin tolminske občine, kar predstavlja številčni rekord enega leta.

Pred izpitom so pripravniki imeli možnost obiskovati tečaj, ki ga je pripravila ZLD Gorica. Redni obiskovalci tečaja so na splošno bolje odgovarjali kot tisti, ki se predavanj in razgovorov niso udeleževali.

Izpit so opravljali iz živaloslovja, zakonodaje, balistike in kinologije. V teh predmetih pa je bilo tudi zajeto varstvo narave, prva pomoč, bolezni psov in divjadi ter lovske šege in navade.

Posebna komisija LZS že nekaj let pripravlja enoten program lovskega izpita. A dokler tega ni, si lovske zveze pomagajo, kakor vedo in znajo, vsaka po svoje. Lovstvo teži predvsem v zadnjem času k varstvu in gojitvi divjadi, kar naj bi že v naslovu nakazal novi republiški lovski zakon. Zato bi bil zadnji čas, da bi bil tudi program

strokovne vzgoje lovcev tako usmerjen.

Uspeh v Tolminu tokrat ni preveč spodbuden, saj bo moralo 7 kandidatov v jeseni izpit popravljati iz 1 predmeta, 4 pa bodo morali pred izpitno komisijo ponovno čez leto dni, ker so bili negativni v več predmetih. Nekaj kandidatov pa je pokazalo odlično znanje, več pa je bilo prav dobrih.

Mladim lovcem želimo dober pogled, ne samo v lovišču, ampak tudi v lovsko literaturo, kajti znanje, pridobljeno za izpit, je samo delček tistega, ki naj bi ga današnji lovec imel.

Branko Rot

Divje race na Blejskem jezeru

LD Bled se vseskozi trudi, da bi povečala in popestrila stalež velike in male divjadi. Do sedaj je vložila v svoje lovišče muflone, zajce, jerebice in nazadnje divje race mlakarice. Poleg tega smo divjad v nekaterih revirjih zaščitili ali omejili odstrel. Nekaj uspeha je bilo, vendar ne toliko, kolikor smo želeli.

Jerebice in fazani se niso obnesli. Zaradi neprimerne okolja in vremenskih pogojev, ki so neustrezni zaradi dolgih in mrzlih zim.

Končno smo se odločili za nabavo mlakaric. V pretek-

lem letu smo, sodelujoč z LZS, dobili 150 mladih rac, po 35 din. Vse smo izpustili na jezero in bližnji ribnik. Račke so bile zelo domače in imeli smo veliko skrbi, da jih ponoči ne bi polovili razni nepridipravi. Posamezni člani so bili zadolženi za varstvo in hranjenje.

Mnogi tujci in domačini so bili veseli, ker so jih lahko gledali od blizu in jih hranili. Dejstvo je, da so popestrile Blejsko jezero in tudi v turističnem pogledu doprinesle svoj delež. Lovsko-gojitveni uspeh pa je bil viden zlasti v jeseni, ko so se naseljenkam na jezeru pridružile jate pravih divjih mlakaric in tudi drugih rac.

Starejši lovci in drugi domačini vedo, da je bilo nekoč v okolici Bleda veliko močvirnih zemljišč in da se je na njih jeseni pojavljalo veliko močvirnih in vodnih ptic raznih vrst. Sedaj seveda tega ni več in gojitev divjih rac je možna le na jezeru.

Poleg divjih rac živijo sedaj na jezeru tudi labodi, ki so jih prinesli iz Švice. Vse kaže, da jim na Blejskem jezeru kar ugaja.

Tudi sosedne lovske družine, ki imajo v svojih loviščih količjak pogojev, naj bi naselile mlakarice, saj bi s tem popestrile gorenjske vode, svojim članom pa omogočile tudi prijeten lov.

Anton Pulitika

»Ali je samo tajnik LD pozabil na lovsko etiko?«

Na poročili pod gornjim naslovom v Lovcu, št. 1/74 – stran 26, in št. 6/74 – stran 188, želimo obvestiti lovsko javnost o krivdi članov LD Ivanjковci, ki so v varstveni dobi streljali srnjad.

Pismo, objavljeno v Večeru 14. 2. 1974, je bilo podtaknjeno, saj je iz preklica pisma v Večeru dne 28. 1. 1975 razvidno, da ga ni napisal Stanko Govedič, ki je bil takrat na delu v ZRN, pač pa Alojz Holc, član LD Ljutomer, pod imenom »Govedič« in brez Govedičeve vednosti.

Po sklepu sveta ZLD Ptuj je LD Ivanjковci 9. 3. 1974 sklical izredni občni zbor,

razrešila celotni UO in uvedla disciplinski postopek zoper 5 obdolžencev.

Prvostopno disciplinsko razsodišče LD Ivanjковci je na disciplinski obravnavi 13. 4. 1974 ugotovilo: Konrad Pintarič, takratni predsednik LD, je 6. 1. 1974 ustrelil srno; Janez Lesjak, takratni gospodar LD, je tudi 6. 1. ustrelil srno in 12. 1. na svojem domu usmrtil srno, ki jo je odvezel J. Š.; Ivan Vizjak je 2. 1. ustrelil dve srni; Zvonko Štefanec je 2. 1. ustrelil srno in srnjaka. Vsem štirim obdolžencem je razsodišče izreklo izključitev iz LD.

Takratnemu tajniku LD, Ivanu Petovarju, ki je na seji UO LD dne 14. 12. 1973 dal neresnično izjavo, da poseduje odločbo SO Ormož o podaljšanju lovne dobe na srnjad do 15. 1. 1974, pa je razsodišče izreklo prepoved lova na srnjad za 1 leto.

Prvi štirje disciplinski obsojenci so se pritožili na drugostopno disciplinsko sodišče ZLD Ptuj, ki je napadeno razsodbo razveljavilo in zadevo vrnilo razsodišču LD Ivanjковci v ponovno obravnavo.

Brez ponovne obravnave je disciplinsko razsodišče prve stopnje s svojo razsodbo z dne 3. 1. 1975 ponovno izreklo vsem disc. obdolžencem enake kazni. Kot nesporno je ugotovilo, da so vsi 4 pritožitelji streljali srnjad v prvi polovici januarja 1974, torej v lovopustu. Razsodba disc. razsodišča LD pritožiteljem zlasti zameri, da so kot izprašani lovci in člani organov LD kršili lovski zakon. Omenjena razsodba dolži Pintariča in Lesjaka nadalje še prestopkov v zvezi z lovom inozemcev in nagovarjanja kmetov, naj se pritožijo glede plačevanja škode od divjadi. Zoper to razsodbo so se ponovno pritožili trije obdolženci: Pintarič, Lesjak in Vizjak.

Disciplinsko sodišče ZLD Ptuj je s svojo razsodbo od 10. 3. 1975 prvostopno disciplinsko razsodbo spremenilo v izreku kazni tako, da je izključitev iz LD spremenilo v prepoved lova na srnjad za 1 leto.

Svojo sodbo je drugostopno sodišče utemeljilo:

Mlakarice in labodi na Blejskem jezeru

Foto A. Pulitika

Uradna izjava in trditev tajnika Petovarja, da je skupščina SO Ormož na njegovo urgenco podaljšala lovno dobo na srnjad do 15. 1. 1974, je vsekakor bistveno vplivala na stopnjo krivde obdolženec, ki jo je oceniti le kot malomarnost, da so slepo verjeli tajniku, ne da bi zahtevali na vpogled dovoljenje občinske skupščine. SO Ormož je namreč, skladno s 6. čl. zakona o lovstvu, že v lov. letu 1972/73 podaljšala LD Ivanjkovci lovno dobo na srnjad.

Drugih obtožb, ki jih navaja prvostopna odločba, drugostopno sodišče ni upoštevalo, skladno z 8. členom pravilnika o disc. postopku, po katerem lahko disciplinsko razsodišče odloča le o prestopkih, ki so predmet predloga za uvedbo postopka.

Zadevo je obravnavalo tudi občinsko sodišče v Ormožu in s svojo sodbo od 10. 10. 1974, opr. št. K 114/74, vse štiri obdolžence oprostil obtožbe javnega tožila v Ptuj, češ da naj bi z inkriminiranim lovom na srnjad izvršili kaznivo dejanje. Alojz Holc je pa glede svojega pisanja, ki ga omenjam v začetku poročila, objavil 28. 1. 1975 javni preklic v časopisu Večer.

Za ZLD Ptuj: Konrad Vela

Tečaj za lovske čuvaje v Kranju

Od 20. 1. do 29. 3. 1975 je bil v Kranju, v Klubu gospodarstvenikov, tečaj za lovske čuvaje. Organizirala in financirala ga je LZ Slovenije. Obiskovalo ga je 38 tečajnikov iz 13 gorenjskih LD, po 1 tečajnik pa iz ZGD Kozorog in idrijske LD Otavnik. Žal za tečaj ni pokazalo dovolj zanimanja in ni poslalo nanj udeležencev preostalih 15 LD Gorenjske. Največ tečajnikov je bilo s kranjskega in radovljanskega področja, najmanj pa s škofjeloškega. Razveseljivo je zlasti, da so LD poslale na tečaj predvsem mlade lovce, ki tečaja niso obiskovali z namenom, da bi postali lovski čuvaji, temveč da se v lovstvu še bolj strokovno izpopolnijo in da bi pridobljeno znanje

Udeleženci lovskočuvajskega tečaja v Kranju. Med njimi (sedijo, z leve) predstavnik LZS Tone Svetina, vodja tečaja Miloš Kelih, predsednik gorenjske LZ ing. Bruno Skumavc

prenašali na druge člane v svoji LD.

Tečaj je bil trikrat tedensko v popoldanskem času, po 4 ure dnevno. Tečajniki so prizadevno in redno obiskovali tečaj, saj neopravičenih izostankov ni bilo. Skupno so poslušali snov 108 učnih ur, v katerih so jim predavatelji, naši znani lovski strokovnjaki, posredovali znanje po učnem programu. Tako so tečajniki, sicer v daljšem časovnem obdobju, zajeli isto snov kot v enomesečnem intenzivnem tečaju, z razliko, da so tečaj opravljali v popoldanskem času in da jim ni bilo treba zapuščati delovnih mest in jemati rednih ali izrednih dopustov, brez česar pa pri prejšnjih enomesečnih tečajih na Ugarju pri Ribnici ni šlo.

Tečajniki so bili tudi na dveh celodnevni strokovnih ekskurzijah: ogledali so si lovski muzej v Bistri ter fazonerijo ZGD Kozorog v Cerkljah, drugi dan pa so obiskali lovišče LZS Žitna gora in gojitveno lovišče Medved pri Kočevju. Tu so videli vrsto lovskogospodarskih objektov: krmne njive, krmišča za jelenjad, visoke zaprte preže, zlasti pa objekte, ki jih na Gorenjskem ne poznamo: mrhovišča za medvede in krmišča za divje prašiče.

Dne 28. in 29. 3. so opravljali pred osemčlansko izpitno komisijo zaključni izpit. Predsednik izpitne komisije je bil Miloš Kelih, ki je bil hkrati tudi vodja tečaja. Tečajniki so na zaključnem izpitu pokazali dokaj solidno znanje, saj so ga opravili vsi brez popravni izpitov.

Na zaključni slovesnosti je tečajnike pozdravil in imel krajši nagovor predstavnik LZS Tone Svetina, predsednik izpitne komisije Miloš Kelih pa je objavil učne uspehe, razdelil spričevala o opravljenem lovskočuvajskem izpitu in izkaznice ter znake »Gorske straže«. Desetim tečajnikom, ki so pokazali najboljši uspeh, sta Tone Svetina in ing. Bruno Skumavc, predsednik gorenjske LZ, izročila knjižne in praktične nagrade, ki sta jih prispevali LZS in LZ za Gorenjsko. Najboljši uspeh so dosegli: Bojan Stopar iz LD »Udenboršt«, Stane Kristan iz LD Jošt in Janko Troha iz LD »Udenboršt«.

Ing. B. Galjot

Problemi škode od divjadi

LD Železniki je dobila lovišče v upravljanje leta 1946. Takrat je LD imela 30 članov. Njen starešina je bil

Boris Globačnik iz Železnikov. Sedaj meri lovišče 8932 ha, v družini pa je 76 članov, od teh so 4 častni. Lovišče je pretežno hribsko, le deloma gorsko, do nadmorske višine 1666 m, to je Ratitovec, ki ga nameravajo proglasiti za narodni park in v njem predvsem zaščititi floro.

Divjad v našem lovišču: jelenjad, gamsi prašiči, srnjad, divji petelin, ruševci, jerebi, zajci in prehodni medved. Ta se včasih dolgo zadržuje v našem lovišču. V poletnem času se najraje klati po planinah, kjer napada živino. Jeseni se približa kmetijam na samem in uničuje kmetijske pridelke, čebelnjake itd. Kmetje utrpijo mnogo škode tudi od jelenjadi, največ pa od divjih prašičev.

V lovskem letu 1974/75 je LD plačala škode od divjih prašičev v znesku 16 500 din, od medveda pa 2000 din. Seveda vsa škoda ni bila prijavljena oziroma kmetje niso zahtevali plačila.

Naj navedem le primer, koliko škode je utrpel od divjih prašičev kmet in častni član LD Železniki Filip Gartner iz Dražgoš. Prašiči so mu uničili 29 a ovs, 4 a koruze, 40 a travnika, medved pa 5 jablan. Vsa škoda je bila ocenjena na 6350 din. Prizadeči kmet-lovec si je zaman

prizadeval, da bi s svoje zemlje pregnal vsiljivce, kajti lovski sklepi mu niso dopuščali, da bi posredoval z orožjem. Vsem je znano, da prašiči delajo škodo le ponoči, in kako naj bi lovec ponoči ocenil, koliko je prašič star in temu primerno ukrepal.

Več lovec meni, naj bi gorenjska lovska zveza ustanovila sklad za povračilo škode od divjih prašičev, v katerega bi vsaka LD prispevala določena sredstva. Priporočam, da bi bilo glede sklada treba temeljito premisliti. Pri tem naj se upošteva dejstvo, da tisti, ki mora karkoli plačati iz svojega žepa, ukrene vse potrebno, da plača čim manj. Sklad bi moral biti v pomoč v skrajnem primeru, ne pa, da bi se nanj vsaka LD znašala v vsakem primeru.

Vinko Rejc

Kaj pa črnuhi – divji prašiči?

Vsako leto smo imeli v LD Vransko pri odstrelu divjih prašičev precej lovskega blaga. Letno smo jih polo-

žili na dlako tudi po 16, pa je bil vsako naslednje leto vseeno dober stalež. Ne samo pri nas, tudi v drugih loviščih našega gojitvenega bazena. Od Vranskega do Laškega je tako rekoč eno območje prašičje populacije. Zato lovske družine tega območja s to divjadjo enotno, skupno gospodarimo. Pod vodstvom LZ Celje je vsako leto sestanek zastopnikov lovske družine tega območja, vsakič v drugi lovski družini, kjer se pomenimo o skupnem gospodarjenju in gojitvi divjih prašičev.

Zadnja minula zima je bila za lov na ščetinarje zelo slaba. Zaradi pomanjkanja snega ni bilo lova, da bi šli na »sigurno«. Vendar se nam je tu in tam le posrečilo; v sezoni smo uplenili 7 prašičev. Trije so bili močni čekanarji, eden je kandidat za bronasto kolajno. Prav ti trije prašiči pa so nam onesposobili za lov dobra prašičarja, psa in psico. Psici so se rane same zacelile, psa s preparanim trebuhom smo pa morali odpeljati na veterinarsko postajo v Celje, kjer so ga operirali.

Škode od prašičev smo plačali 18 000 din, kar je dvakratni izkupiček za uplenje-

ne prašiče, saj je cena mesu občutno padla.

Lovska zveza Slovenije je sprejela sklep, da se lovske organizacije določenega območja lahko dogovorijo za odstrel mladičev in lanščakov čez vse leto, vendar sta od 15. 2. do jeseni dovoljena le čakanje in zalaz. Pozdravljamo ta sklep, vendar pripominjam, da je pri lovu treba paziti na breje in vodeče svinje. V vsakem primeru bodimo pravični lovci! Aforizem v aprilskem Lovcu, stran 14, vprašuje, zakaj smo lovci tako nehumani, da »izrečemo« smrtno kazen celo doječim vodečim materi. Naj ne bo med nami takih članov, ki bi se pregrešili proti načelu lovske etike! Zato naj vsak lovec dobro pomisli, preden ukrivi prst na divjega prašiča! Tudi merjasci (v 3. letu starosti in naprej) so od 15. 2. do 15. 7. zaščiteni. Sklep velja za vso SRS. Z odstrelom mladičev in lanščakov sicer lahko znižamo stalež, finančnega efekta pa ne bomo dosegli. Velja tudi opozorilo upravnega odbora LZS, da naj mladiče in lanščake odstrelujemo le na poljedelskih površinah, da s tem preprečujemo škodo na poljskih pridelkih. Kjer so škode prevelike, naj mislijo na krmne njive in na krmišča! Članstvo v lovske družine številčno narašča, dovolj je torej rok za delo. Kdor pa ne utegne delati, naj plača! Streljal bi še vsak, za delo jih je bolj malo. Toda če smo res gojitelji divjadi in ljubitelji narave, zavijajmo rokave, puške pa v kot, na steno ali v omaro!

Končno naj navedem še primer z našega krmišča. Vlado, Rado in jaz smo nesli prašičem približno 60 kg divjega kostanja. (Tudi prašiči ga radi jedo.) Onadva sta ga potresla po površini, jaz pa sem ga zagrebel v zemljo. Ko sem čez nekaj dni zopet obiskal krmišče, sem ugotovil, da se kostanja na površini prašiči niso dotaknili, mojega v zemlji so pa pojedli do zadnjega. Ob razritinah so bila celo udobna ležišča, kakor da so si črnuhi postlali zraven pogrnjene mize.

Fr. Golavšek, LD Vransko

V spomin

Mirko Vrhovnik je nepričakovano za vedno zapustil lovske vrste 11. 1. 1975, ko še ni dopolnil 47 let. V LD je stopil leta 1957. Njegov revir je bil v Tunjicah pri Kamniku, kjer mu je bil lov na lisice najljubši. Na žalost se prepogosto primeri, da se lovec smrtno ponesreči z lovskim orožjem, kakor se je tudi naš Mirko. Kot visoko kvalificirani tesar je delal tudi v Libiji.

Z lovske častmi smo ga pospremili na njegovi zadnji poti v Tunjicah.

LD Kamnik

Matija Brunskole je umrl po daljši bolezni 22. 2. 1974, v 59. letu starosti. Bil je dolgoletni predsednik naše LD, vzoren in priljubljen lovski tovariš, dober organizator, zato ga težko pogrešamo. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

LD Suhor v Beli krajini

Stanislav Fabčič, naš dolgoletni starešina, nas je 2. marca 1975 za vedno zapustil, v 56. letu starosti. Življenje mu je ugasnilo sredi lovišča, v revirju, kamor je najraje zahajal.

Njegova življenjska pot ni bila lahka. Svoja najboljša leta je preživel v vojni vihr. Po vrnitvi iz nemškega taborišča se je prizadevno vključil v družbenopolitično delo. S svojo aktivnostjo je bil zgled tudi v lovskega udeleževanju. Vedno je bil prvi pri delu v lovišču, gojitvi divjadi, utrjevanju lovskega tovarštva in medsebojnega razumevanja. Član naše LD je bil polnih 27 let, že prej pa član LD Hotedršica. Pred nedavnim je bil predlagan za odlikovanje z redom za lovske zasluge II. stopnje.

Njegov pogreb je bil veliko priznanje njegovemu delu.

Vztrajnega delavca Staneta, človeka z veliko ljubeznijo do divjadi, bomo ohranili v trajnem spominu. Naj mu bo lahka primorska zemlja!

LD Vojkovo – Podnanos

Anton Brložnik – Mlakarjev Tonč, soustanovitelj naše LD in njen dolgoletni predsednik, je umrl 30. 3. 1975, v 60. letu starosti. Po poklicu je bil logar, lovec 30 let, član ZB, kot aktivni udeleženec NOB je prejel več odlikovanj. LZS pa ga je odlikovala z znakom za zasluge. Veliko je prispeval pri gradnji obeh lovskih koč, toda bolezen mu je zadnji čas preprečevala aktivnejše delo. Dragi Tonč, izrečene besede ob tvojem preranem grobu in te vrstice naj ti bodo v iskreno zahvalo ter spomin!

LD Smrekovec – I. N.

Lazar Benčič, soustanovitelj naše LD, je mnogo prerano, komaj 60 let star, za vedno zapustil lovske vrste. Bil je vedrega značaja in vedno je pomagal vsem, ki so se zatekli k njemu po nasvet ali pomoč. Od njega smo se poslovili 9. 1. 1975 na pokopališču v Pomjanu. Z njim smo izgubili skromnega, požrtvovalnega, nepogrešljivega in izredno priljubljenega tovariša. Dragi Lazar, naj ti bo lahka domača zemlja!

LD Šmarje pri Kopru – M. K.

Jožeta Butaro, upokojenega poštarja iz Cerkelj ob Krki in našega vzornega člana, smo januarja letos pokopali. Umrl je v starosti 65 let in letos mineva 30 let od njegovega vstopa v lovske vrste. Za njim so ostali še trije živeči ustanovni člani LD. Z njimi in še nekaterimi tovariši je septembra 1945 ustanovil našo LD. Potem pa je vse do svoje smrti aktivno sodeloval v njenih organih upravljanja. Nazadnje je bil član nadzornega odbora. V NOB je sodeloval kot tenrenski obveščevalec in bil

odlikovan z medaljo za hrabrost.

Mirne in preudarne besede dragega Jožeta težko pogrešamo.

LD Cerklje ob Krki

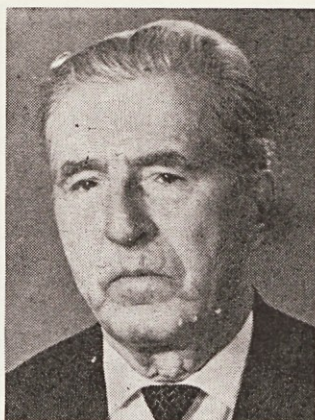
Franc Sušec – po domače Šmandl iz Završ pri Mislinji nas je 20. 4. 1975, v 69. letu starosti, za vedno zapustil. Bil je skromen, do kraja pošten in pravičen lovec. V življenju je svojo brezmejno ljubezen izkazoval prav vsem, predvsem pa naravi in njeni divjadi. Že kot mladenič je vzel ljubil lovski šport in mu ostal zvest do zadnjega diha. Zelena bratovščina je izgubila iskrenega tovariša in vsem prijatelja. Bil je plemenit lovec, ljubil je divjad in jo gojil. Prisluškoval je naravi, živel z njo in dobro poznal premnoge njene skrivnosti. Pogovor o lovu ga je razgibal, njegov obraz je dobil mladeniški izraz in živ plamen v očeh je odseval njegovo notranjost. Smrt, ki ga je položila na mrtvaški oder, mu je tudi odprla vrata v večno lovišče in mu odkazala najlepše mesto sredi našega lovišča. Tja smo ga pospremili z vsemi lovskimi častmi. Dobremu prijatelju in lovskemu tovarišu trajen spomin!

LD Mislinja – F. D.

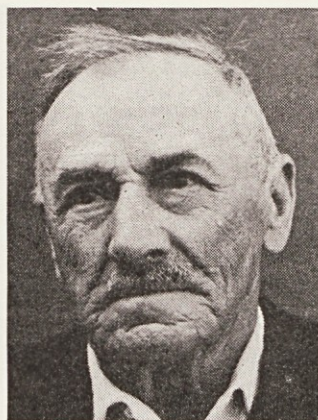
Ivan Šekoranja nas je za vedno zapustil 13. 8. 1974. Dočakal je le 43 pomladi. Bil je iskren tovariš in discipliniran lovec. Njegova poslednja želja je bila, da ga pokopljejo njegovi lovski tovariši. Lovci smo mu v velikem številu to željo izpolnili. Ostal nam bo v trajnem spominu.

LD Polzela – C. M.

Viktor Premelč, večletni starešina naše LD, star 89 let, nas je letos spomladi za vedno zapustil. Naši vinorodni griči so izgubili moža, ki ni bil samo cenjen kmet-vinogradnik, dober lovec in odličen pevec, temveč tudi dober prijatelj vsem, ki so rabili nasvet iz njegovih bogatih življenjskih izkušenj.

Oskar Pegan

Jožef Simčič

Ko se narava obleče v svatovsko obleko, smo se poslovili od njega. Bizeljska gruda je padala na njegovo krsto, v naših srcih pa je odmevala pesem, ki jo je sam zložil in večkrat zapel: »Vesel prihaja ptičji zbor, nazaj iz daljnih tujih krajev, obiskat izgubljeni raj – domačih rodni gajev...«

Dragi in spoštovani naš lovski veteran, vemo, da ti je bilo v večnih loviščih določeno najboljše stojišče. V našem spominu pa boš z nami tudi na naših lovih.

Bizeljski lovci

Oskar Pegan, soustanovitelj in tajnik naše LD 11 let, nas je 2. 5. 1975, star 80 let, nenadoma zapustil. Vesten, pošten in požrtvovalen je bil, zato pa tudi odlikovan z znakom za lovske zasluge.

Ujetništvo v prvi vojni in deportacija v nacistično Nemčijo v drugi vojni ga nista strli. Po priključitvi Primorske k Jugoslaviji je kot lovec in član ZB dal vse sile za našo lepšo bodočnost.

Dragi Oskar, uresničila se ti je želja, da si pokopan v domači kraški zemlji. Smrekove vejice, ki smo jih spustili v tvoj grob, so hkrati izraz našega lovskega spoštovanja in zahvala za tvoje delo. Lovski rog in streli iz lovskih pušk so naznanili poljem in gozdovom Krasa, da je odšel v večna lovišča njihov zvesti ljubitelj Oskar. Naj ti bo časten spomin!

LD Kras-Dutovlje – R. H.

Jožef Simčič – Kovač iz Šmartnega pri Kojskem, najstarejši lovec naše LD, nas je zapustil 13. 3. 1975, v 88. letu starosti. Lovec je postal že kot mladenič.

Okusil je prvo svetovno vojno in vse njene posledice. Prav tako drugo vojno, v kateri je kot zaveden Slovenec sodeloval v OF. Po priključitvi Primorske k Jugoslaviji je bil med soustanovitelji Lovske družine v Brdih. Ob zvoku lovskega roga in strelah iz lovskih pušk smo položili v grob našega spoštovanega lovskega veterana. Naj mu bo lahka domača zemlja!

Lovci LD Sabotin

Pavle Likar – Težko je slovo od iskrenega prijatelja in dobrega lovskega tovariša. Tako je bilo tudi tistega lepega zimskega dne, ko sta kazalca namerila komaj nekaj ur v novem letu. Nihče ni mogel verjeti žal resnični novici o smrti 43-letnega Pavleta.

Žalna povorka s skoraj 2000 pogrebci je pričala o izredni priljubljenosti goriškega lovca med Kraševci. Pri odprtem grobu se je od predanega lovca poslovil z govorom starešina Miro Prunk.

Odjeknili so častni lovski streli, zelene vejice so padle v grob na njegovo krsto in ostal je le spomin na dragega tovariša.

LD Tabor-Sežana

Lovska kinologija

Še o kinološkem referentu LD

Članek »Naloge in dolžnosti kinološkega referenta LD« in kinološki pravilnik gojitvene- ga lovišča Triglav – Bled (Lovec, št. 7 – oktober 1974) sta me spodbudila, da napišem nekaj misli.

Vprašanje je, koliko mi lovci pripomoremo k temu, da bi bil kinološki referent takšen, kakršnega je opisal J. Vester v omenjenem Lovcu. Zalostno in vendar resnično je, da pri nas v Sloveniji nekatere lovske družine sploh nimajo izvoljenih kinoloških referentov. Ker je temu tako, se še vedno pojavljajo psi brez rodovnikov. Kdo je temu kriv? Starešina, celotni upravni odbor in končno celotna LD. Del krivde je treba pripisati tudi področnim LZ oziroma bazenom. Ko so formirali komisije za gojitev velike in male divjadi, so na kinološko komisijo marsikje pozabili.

Po mojem mnenju naj bi bil namen kinološke komisije spodbujati lovske družine in njihove kinološke referente k delu. Prav bi bilo, da bi bil član te komisije delegat v Kinološki zvezi Slovenije oziroma tisti pasemski organizaciji, v katero z ozirom na pasme psov najbolj sodi njegovo območje.

V zelo lepo navado je prišlo, da prirejamo v družinah in med družinami strelska tekmovanja. Tako imajo uspešnejši strelci možnost priti na preji. Če bi imeli tako urejeno v kinologiji, bi na pobudo kinološke komisije tudi prirejali razne preizkušnje in tekme naših štirinožnih pomočnikov. Na tak način bi marsikateri pes prišel na splošno uporabnostno tekmo, ki jih vsako leto prirejajo LZ. Tako bi bilo manj kritike kinoloških sodnikov glede premajhne udeležbe in premajhnega znanja psov na prireditvah.

Nekatere LD nimajo kinoloških referentov in tudi vsi njihovi psi niso čistokrvni, pasemski. To trdim zato, ker sem se večkrat udeležil skupnih jesenskih lovov več lovske družine po Sloveniji in to videl na lastne oči. Povem naj še, kako smo prebili led v kinologiji v naši LD. Odkar

sem član LD, imamo kinološkega referenta. Vendar je bil pred časom samo deveti član UO in je odločal o vsem drugem, samo o kinologiji ne. Če pa je zahteval karkoli kinološkega, je dobil vedno odgovor: naj si vsak lovec kupi psa, kakršnega mu je volja in naj si ga vzgaja po svoji! Tako smo bili s psi na psu!

Dve leti nazaj pa je UO dal nalogo kinološkemu referentu, naj pripravi kinološki program. Njegov predlog smo obravnavali na posvetu LD, ga upoštevali skoraj popolnoma in sprejeli naslednje sklepe:

1. Pri priznanih psarnah nabavimo 10 lovske psov, predvsem goniče, ker je lovišče hribsko.
2. Za psa, ki ga je odbral kinolog LD, se rejcu doplača 50 % kupnine iz dohodka za prodano divjad.
3. Vse lovske pse od enega pa do pet let starosti zavarujemo pri zavarovalnici na splošno jamstvo v višini 1000 din za vsakega psa.
4. Kinološki referent mora poskrbeti in urediti kartoteko psov ter skrbeti, da bodo vsi psi telesno ocenjeni in preizkušeni v naravnih zasnovah.

5. Vsaj enega psa je treba izučiti sledenja po krvnem sledu.

Program se že izvaja. Kakšni bodo uspehi, bom poročal kasneje.

Alojz Kelemina,
LD Prežihovo –
Ravne na Koroškem

Vsestranska uporabnostna tekma jamarjev

Klub ljubiteljev psov jamarjev (KLPJ) je priredil tekmo, tretjo te vrste, 12. in 13. oktobra 1974. Tekmovalo je 8 psov: 7 lovske terierjeve, 1 jazbečar. Prvi dan so bili preizkušeni v lovišču LD Brezovica na polju, v vodi in po krvnem sledu. Nastopili so v dveh skupinah. Za vodno delo je bilo na voljo 8 rac, za prinašanje pa 8 jerebic. Lovišče je nudilo idealne pogoje za vodno in poljsko delo in tudi po krvnem sledu. Divjadi je bilo dovolj, tudi zajcev za ugotavljanje glasnosti.

Prav vsak pes je imel večkrat priložnost dokazati občutljivost nosu in grla. Kljub temu, da sta dež in veter motila ugotavljanje kvalitete nosu in glasnosti, so bili uspehi presenetljivo dobri, kar je dokaz, da sta ti zasnovi zelo dobri in da so vodniki pse tudi pravilno vadili. Od vseh 8 psov jih je bilo 6 sledoglasnih, 1 vidoglasen, a 1 je povsem odpovedal.

Psi so iskali temperamentno, živahno in vztrajno, čeprav je bil veter pomešan z dežjem. Izkoristili so veter, kar je nekaterim pripomoglo do najvišje ocene.

Ubojlivost je predmet proučevanja in prav v njem se zrcali vodnikova spretnost. Psi jamarji so samostojni, da ne rečem celo trmast. Zaradi tega je težko doseči takšno ubojlivost, ki je na lovu zaželjena in potrebna. V tesni zvezi z ubojlivostjo je vodljivost, na povodcu ali prosto ob vodnikovi nogi. Pes jamar mora dokazati povezanost z vodnikom, se pravi, da mora vodniku biti vedno v korist. Pri svoji dejavnosti mora pes vedno paziti na vodnikove ukaze, mora vodnika poiskati oziroma priti na njegov klic.

Pri umetnem rovu na Ježici, 13. 10. 1974

Foto A. Tollazzi

Odpoklic naj bo možen vsaj, ko pes ni na sledu ali ne goni, vendar mora po končani gonji priti k vodniku.

Prinašanje uplenjene male divjadi (fazan, jerebica, raca, pižmovka itd.) je na uporabnostni tekmi obvezen predmet. Terierji so lahko učljivi in pri pravilnem potrpežljivem šolanju ni večjih težav. Odložljivost je tudi predmet šolanja. Pri lovu na zalaz je zelo koristno, če psa lahko odložimo. Odloženi pes ne sme zapustiti svojega prostora, niti pri streli niti ob pojavu divjadi.

Delo v vodi je obvezen predmet le za lovske terierje, za jazbečarje odpade, vendar so tudi med njimi takšni, ki jih je možno uporabiti za to zvrst lova. Vodoljubnost je terierju prirojena. V trstiki zelo rad šari. Nekaj vaje pri tem in pes tudi kmalu prinaša iz vode.

Sledenje po krvnem sledu je bilo izvedeno v gozdu. Sledovi z jelenjo krvjo so bili položeni s pikljanjem. Vsak sled je imel kljuki. Sledovi so bili narejeni med dežjem in deževalo je tudi, ko so bili psi privedeni na sled. Dokazali so, da je naš jamar sposoben za to zvrst dejavnosti. Vsi psi so nalogo uspešno opravili. Vendar le prvi del, na jermenu. Nihče od vodnikov pa se ni potrudil, da bi psa tudi naučil pokazanja ali oblajanja mrtve divjadi. Nekateri vodniki in psi na tej tekmi so za to nalogo vsekakor sposobni.

Važno je tudi obnašanje psa ob mrtvi divjadi in preizkušnja v tem predmetu je na takšni tekmi obvezna.

Dejavnot psov v rovu je bila preizkušena drugi dan, v nedeljo, v stalnem umetnem rovu KLPJ na Ježici v Ljubljani, v predmetih: vlečenje mrtve roparice, ostrnost, glas, vztrajnost. Za vlek je bila mrtva lisica, pri drugih disciplinah pa so psi preizkušali svoje sposobnosti ob živem starem jazbecu. Vlek mrtve roparice iz rova je na taki tekmi obvezen, trd predmet. V tem predmetu sta bila samo 2 psa pozitivna.

Trije najboljši:

1. Ara, JRJLT 5575, poležena 18. 3. 1968, tel. ocena prav dobro/dobro, skupaj 213

Na Koprskem prednjačijo kdl. istrski goniči pred psi drugih pasem

Foto O. Barut

točk, lastnik in vodnik Franc Pipan, Zbilje 32.

2. Dora, JRJki 1234, poležena 29. 8. 1970, tel. ocena prav dobro, skupaj 194 točk, lastnik in vodnik Rudolf Mlinarič, Sevnica.

3. Bara, JRLT 60010, poležena 5. 5. 1971, tel. ocena prav dobro/odlično, skupaj 185 točk, lastnik in vodnik Franc Poljanec, Škofja Loka.

Po sklepu prireditvenega odbora je bilo ocenjevanje »odprto«. Ko je namreč sodniški zbor ocenil delo psa, je oceno sporočil koroni (navzočim na tekmi) in vodniku z vprašanjem, če je z oceno zadovoljen. Odprto ocenjevanje se je obneslo in pritožb ni bilo. V sodniškem zboru so sodelovali: inženir Marijan Cvenkel, Milan Ivezic, Andrej Tollazzi, Lojze Mlakar in podpisani kot glavni sodnik. Vodja tekme je bil Jože Vester. Vodniki prvih treh najboljših psov so dobili pokale. Pokal JKS – Beograd za najboljšo delo v rovu sta dobila vodnik Rudolf Mlinarič in psica Dora. Vsi drugi vodniki so prejeli diplome, vsak nastopajoči pa posebej še praktično darilo. Slovesnemu zaključku so pri-

sostvovali tudi predsednik KZS Polde Maček, častni predsednik KZS Franjo Bulc, predsednica KLPJ Tatjana Vončina, tajnica KLPJ Anka Miklavčič in tajnik prireditvenega odbora Jurij Verovšek.

Ivan Caf,
kinol. sodnik

Novi sodniški pripravniki

Tavčar Alfred, Klaričeva 14, Koper, za ocenjevanje zunanosti in dela goničev.
Marolt Vlado, Za Žago 1, Bled, za ocenjevanje zunanosti brak-jazbečarjev.
Bordon Orest, Bonini 1, Koper, za ocenjevanje zunanosti in dela kontinentalnih in angleških ptičarjev.

Kinološka zveza Slovenije

Telesno ocenjevanje lovskih psov, LZ Koper

Kinološka komisija LZ Koper je 30. 3. 1975 priredila že tradicionalno ocenjevanje psov na običajnem mestu pri gostilni »Angel« v Šalari pri Kopru.

Prireditve je vodil predsednik komisije Anton Jakomin. Pse so pa ocenili: sodnika Jože Škofic, Oresto Bordon in sodniška pripravnica Jelka Gorjup – ptičarje in šarivce vseh vrst; sodnika Miloš Kelih, Stane Hribernik in sodniški pripravnik Alfred Tavčar – goniče in jamarje vseh vrst, razen lovske terierje. Telesno ocenjevanje lovskih terierjev je bilo 13. 4.

Kljub neugodnemu vremenu se je prireditve udeležilo veliko število lovcev s svojimi psi in drugi ljubitelji štirinožnih prijateljev.

Rezultati ocenjevanja –

kratkodlaki ptičarji: 3 prav dobro, 12 dobro, 4 zrejna prepoved;
ostrodlaki ptičarji: 1 prav dobro, 1 dobro;
prepeličarji: 1 prav dobro, 4 dobro;
angleški setri: 1 prav dobro, 3 zrejna prepoved;
poentri: 1 prav dobro, 1 zrejna prepoved;
epagneul bretoni: 1 prav dobro, 1 zrejna prepoved;
špringer španjeli: 1 dobro;
madžarska vižla: 1 zadostno;
istrski kratkodlaki goniči: 5 odlično, 3 prav dobro, 11 dobro, 5 zrejna prepoved;

Pred letošnjo mednarodno razstavo psov se ozrimo 16 let nazaj: lastniki z odlično ocenjenimi brak-jazbečarji na IV. republiški razstavi psov v Ljubljani Foto R. Čenčič

posavski goniči: 1 prav dobro, 1 dobro;
brak-jazbečarji: 1 odlično, 6 zrejna prepoved.

Po ocenah lahko ugotovimo, da je stanje istrskega goniča zelo dobro, saj je od 24 psov 5 odličnjakov. To je dobra osnova za še boljše uspehe te pasme v bodoče. Pri drugih pasmah, posebno pri kratkodlakem ptičarju in angleškem setru, je zastoj. Kinološka komisija LZ mora skupno s kinologi lov. družin nameniti več pozornosti zreji psov zlasti omenjenih dveh pasem.

A. J.

Opozorilo rejcem

Za točnost podatkov, zlasti imen oziroma naslovov rejcev, v objavljenih paritvah ne odgovarjamo, ker so prijave pogosto nečitljive in pomanjkljive. Zato rejce nujno prosimo, da

obrazec »Prijava paritve« vedno izpolnijo natančno, s polnim naslovom in s tiskanimi črkami, po možnosti s pisalnim strojem.

KZS in uredništvo
glasila Lovca

Prijavljene paritve

Vsi navedeni psi plemenjaki in plemenjakinje so uspešno opravili preizkušnjo.

Tribarvni goniči (JRTr):

Bodo, 3380 – Lonka, 5502. Leglo 27. 4. Rejec Jože Klemen, Ješetova 23, Kranj.

Posavski goniči (JRGp):

Lasov, 14516 – Bistra, 10115. Leglo 31. 5. Rejec Ančka Udovič, Unec 115, Rakek. Dik, 10014 – Desa, 10103. Leglo 23. 5. Rejec Matevž Strnad, Mala vas 5, Videm Dobropolje.

Taco, 10 055 – Ora, 10 082. Leglo 28. 4. Rejec Ivan Gorenc, Pot na Zajčjo goro 23, Sevnica.

Azor, 10 078 – Hitra Negojniška, 10 085. Leglo 22. 5. Rejec Jože Šimenc, Poljane 17, Rečica ob Savinji.

Kič, 10 106 – Aga Podvinska, 10 102. Leglo 8. 4. Rejec Livijo Rijavec, Rutarjeva 16, Tolmin.

Lasov, 14 516 – Ciga, 10 054. Leglo 18. 4. Rejec Ančka Udovič, Unec 115, Rakek.

Lasov, 14 516 – Lida, 10 107. Leglo 26. 4. Rejec Ančka Udovič, Unec 115, Rakek.

Resasti istrski goniči (JRGri):

Atoš (Boj), 2065 – Asta Izvirska, 60 021. Leglo 3. 5. Rejec Alojz Filipič, Hotavljice 5, Gorinja vas.

Nek Orleški, 60 011 – Aska, 2082. Leglo 5. 6. Rejec Milan Žgajnar, Krška vas 4, Krka. Tigo, 2072 – Dasa Dragarska, 2031. Leglo 23. 5. Rejec Anton Janežič, Podpreska 25, Draga.

Pazi, 60 018 – Žika, 2081. Leglo 30. 4. Rejec Ciril Tušar, Poljane 18, Cerkno.

Pazi, 60 018 – Brina, 2061. Leglo 28. 4. Rejec Jože Ban, Lokev 74, Divača.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Omar Šmohorski, 3355 – Vesna, 3326. Leglo 4. 4. Rejec Ciril Potočnik, Nova Štifta, Gornji grad. Bor, 60008 – Faneza, 3160. Leglo 7. 4. Rejec Anton Žužek, Jakičeva 1, Velike Lašče.

Agič, 3288 – Ajda, 3240. Leglo 12. 4. Rejec Peter Zaplotnik, Pristava 38, Tržič. Graf v. Seeberg, 60002 – Borka Janška, 60010. Leglo 28. 3. Rejec Anton Balantič, Stahovica 6.

Argo, 3312 – Dena, 2154. Leglo 4. 4. Zdravko Vilar, Muta 207.

Agič, 3288 – Biba, 3301. Leglo 6. 4. Rejec Franc Ahačič, Begunje 88.

Runo, 3105 – Dika Velikolaška, 3257. Leglo 26. 2. Rejec Janez Grča, Jamska 3, Postojna.

Fatan Mutški, 60 083 – Hima, 60 015. Leglo 22. 5. Rejec Feliks Lubas, Vuzenica 247.

Groll v. Polana, 60 080 – Dina Velikolaška, 3256. Leglo 12. 6. Rejec Ivan Bolčina, Mašun, Knežak.

Ego, 2055 – Aga Bohinjska, 3373. Leglo 18. 5. Rejec Franc Zalokar, Ribčev laz 56.

Bor, 60 008 – Bora, 3154. Leglo 10. 6. Rejec Tone Orehek, Murnova 2, Domžale.

Ego, 2055 – Cina, 3196. Leglo 12. 6. Rejec Janez Kralj, Cesta JLA 5, Tržič.

Cino, 3188 – Bora, 3304. Leglo 6. 5. Rejec Srečko Čermelj, Ustje 2, Ajdovščina.

Cino, 3188 – Dora, 3189. Leglo 15. 5. Rejec Jože Ušaj, Vitovlje 8, Šempas.

Boj, 3303 – Bistra, 60.072. Leglo 1. 4. Rejec Viktor Sakšida, Šmarje 26, Branik.

Egon v. Feuerriegel, 3370 – Dasa, 3156. Leglo 27. 5. Rejec Lado Nučič, Hribska pot 11, Grosuplje.

Bil, 60 044 – Jaga, 60 058. Leglo 25. 3. Rejec Marjan Salobir, Kersnikova n. h., Velenje.

Des, 60 035 – Bina, 3055. Leglo 10. 5. Rejec Anton Branišelj, Dolenje jezero 5.

Des, 60 035 – Beba, 3341. Leglo 2. 4. Rejec Jože Meden, Begunje 119, Cerknica.

Bil, 60 044 – Cita, 3336. Leglo 20. 5. Rejec Martin Budna, Dovško 12, Senovo.

Bar, 60 008 – Beba, 3147. Leglo 25. 5. Rejec Ivan Lovšin, Lipovec 25.

Mednarodna razstava psov vseh pasem

Ljubljana, hala Tivoli, 16. in 17. avgust 1975. Program in navodila v junjskem Lovcu, stran 94!

Tambor, 3249 – Zika Vitanjska, 3325. Leglo 12. 5. Rejec Edi Petelinšek, Vitanje 50. Bil, 60 044 – Miška Reseniška, 3221. Leglo 17. 5. Rejec Aleksander Pan, Dobrna, Celje.

Groll v. Polana, 60 080 – Mufa, 3145. Leglo 2. 4. Rejec Vinko Turšič, Voljčeva 3, Vrhnika.

Brin, 3204 – Cita, 3073. Leglo 4. 5. Rejec Franc Repar, Ob gozdu 20, Sevnica.

Perun Vojniški, 2188 – Mira Šmohorska. Leglo 16. 4. Rejec Avgust Seidl, Rečica 13 g, Laško.

Grol v. Polana, 60 080 – Asta, 2846. Leglo 17. 4. Rejec Ančka Udovič, Unec 115, Rakek.

Kdl. istrski goniči (JRGki):

Aron, 60008 – Bistra, 7479. Leglo 3. 4. Rejec Franc, Veliko Mlačvo 7, Grosuplje. Grom, 7451 – Aza, 7001. Leglo 14. 4. Rejec Ignac Mišmaš, Željne, Kočevje. Etos Mehovski, 7454 – Astra iz Ilove gore, 7249. Leglo 5. 4. Rejec Anton Kadunc, Ljubljana-Polje – Cesta X, št. 6.

Alpi, 7347 – Dika, 60 030. Leglo 16. 4. Rejec Anton Šobar, Podgorska, Ribnica.

Dar, 7315 – Bora, 7322. Leglo 12. 5. Rejec Janez Polc, Podvine 7, Zagorje ob Savi.

Etos Mehovski, 7454 – Belka, 60 081. Leglo 30. 4. Rejec Stane Frelj, Topole 3, Selca.

Abi, 7203 – Bela, 7434. Leglo Andrej Lorišček, Prodrikova 9, Kanal.

Ivor Travnogorski, 4821 – Borka, 7134. Leglo 5. 4. Rejec Branko Muhič, Ambrus.

Bor, 5474 – Bojka, 7270. Leglo 16. 5. Rejec Ciril Kranjc, Dol. Vrhpolje.

Aras, 7552 – Aga, 60 118. Leglo 14. 5. Rejec Alojz Erjavec, Šmartno pri Litiji 31.

Bor, 7428 – Tara Blegoška, 7429. Leglo 15. 4. Rejec Alojz Koritnik, Orehova 11, Podnanos.

Alpi, 7347 – Aga, 60 013. Leglo 20. 4. Rejec Božidar Hrovat, Šentvid pri Stični 14.

Bister Ojstriški, 5759 – Darka Lanjška, 60 070. Leglo 25. 4. Rejec Franc Bezenšek, Sp. Preloge 31, Slov. Konjice.

Bari, 7297 – Glasna Meninska, 7025. Leglo 1. 4. Rejec Albert Ogris, Zg. Legen 45, Slovenj Gradec.

Grom, 7451 – Jaga Travnogorska, 7370. Leglo 27. 5. Rejec LD Sodražica, Ivan Vigrant, Zimarice 9, Sodražica. Cigo, 60 164 – Caga, 7440. Leglo 11. 4. Rejec Franc Pavše, Kot 8, Prevalje.

Bor, 7428 – Ega, 7115. Leglo 25. 5. Rejec Rafael Burnik, Sp. Idrija 60, Sp. Idrija.

Baron, 4649 – Cita, 4565. Leglo 11. 6. Rejec Jože Klenovšek, Radež 23, Loka pri Zidanem mostu.

Dip, 7564 – Bela, 7118. Leglo Ivan Lapajne, Jelični vrh 2, Idrija.

Car, 5460 – Cita Puštalska, 5458. Leglo 6. 5. Rejec Franc Toni, Utik 39, Vodice.

Astor, 60 142 – Arna, 7120. Leglo 29. 5. Rejec Ivan Čerin, Plužnje 1, Cerkno.

Epagnuel bretoni (JREB):

Ari Delle Vallate, 615 – Asta Vipavska, 566. Leglo 3. 5. Rejec Dušan Mermolja, Batuje 77, Črniče.

Ari Delle Vallate, 615 – Eta Vipavska, 603. Leglo 29. 4. Rejec Rado Dolgan, Majcni 3, Sežana.

Lovski terierji (JRLT):

Samo, 5870 – Mika, 5946. Leglo 27. 4. Rejec Franc Bartol, Sodražica.

Bor, 5831 – Arka, 5823. Leglo 23. 3. Rejec Franc Mencinger, Mislinja 220.

Alf v. d. Saurauschen, 5784 – Gora Janinska, 5635. Leglo 19. 5. Rejec Vinko Cverle, Nova vas, Šentjur.

Aran Bukovniški, 5843 – Rika, 5852. Leglo 22. 4. Rejec Anton Brezic, Breznikova 15, Ljubljana.

Alf v. d. Saurauschen, 5784 – Biba, 5709. Leglo 2. 5. Rejec Jože Urleb, Cesta na Ostrožno 12, Celje.

Don Pobreški, 3544 – Bara Kajuhova, 5614. Leglo 29. 4. Rejec Tone Cesar, Kajuhova 7, Slovenj Gradec.

Ago, 5728 – Alka Dobrenjska, 3529. Leglo 20. 5. Rejec Franc Hajnžič, Kušernik 24, Pernica.

Zar Voglajnski, 5874 – Alka, 60.113. Leglo 20. 7. Rejec Ludvik Grilc, Šedem 1, Senovo.

Brin, 60 016 – Aza, 3532. Leglo 23. 4. Rejec Pavel Oto, Černeška gora 12, Libeliče.

Giro von Krausen Eiche, 26 180 – Bora, 60 034. Leglo

Barvna slika na zadnji strani:

Pogled na Triglav z Dovjega – Mojstrane – slikar Anton Karinger (1829–1870). Originalna slika last Narodne galerije v Ljubljani.

10. 5. Rejec Ivan Perko, Podbrezje 125, Duplje.

Koker španjeli (JRKS):

Pitter v. d. Goldenquelle, 60 001 – Ada, 1457. Leglo 6. 5. Rejec Ivan Šepec, Cankarjeva 17, Brežice.

Pitter v. d. Goldenquelle, 60 001 – Borka Kokrška, 1316. Leglo 10. 5. Rejec Anton Slana, Brezovica 154.

Pitter v. d. Goldenquelle, 60 001 – Atka, 745. Leglo 29. 4. Rejec Fedor Senkovič, Belokranjska 10, Maribor.

Črt Klanški, 60 039 – Emi, 60 051. Leglo 24. 4. Rejec Jožef Kavčič, Preserje 79, Brannik.

Žan (Žiži), 1454 – Brina Kokrška, 1326. Leglo 16. 6. Rejec Drago Jazbec, Valjavčeva 3, Kranj.

Ali, 1449 – Lola, 1417. Leglo 23. 5. Rejec Franc Novak, Tomšičeva 1, Brežice.

Ali, 1449 – Lola, 1417. Leglo 23. 5. Rejec Franc Novak, Tomšičeva 1, Brežice.

Kratkodlaki jazbečarji (JRJKi):

Brik – Tedi od Ernestinova, 40002 – Gera Gomilska, 1243. Leglo 7. 3. Rejec Silvester Horvat, Košaški dol 39, Maribor.

Brik od Ernestinova, 40002 – Cita Gomilska, 1228. Leglo 15. 4. Rejec Drago Štukl, Sela 14, Podčetrtek.

Poentri (JRPo):

Ari, 6079 – Ciba, 6206. Leglo 8. 4. Rejec Aleksander dr. Lukanc, Prijateljjeva 11, Ljubljana.

Ari, 6079 – Ciba, 6206. Leglo 8. 4. Rejec Aleksander dr. Lukanc, Prijateljjeva 11, Ljubljana.

Ari, 6079 – Ciba, 6206. Leglo 8. 4. Rejec Aleksander dr. Lukanc, Prijateljjeva 11, Ljubljana.

Ali, 60 004 – Ara, 60 016. Leglo 12. 5. Rejec Marjan Markelj, Kranjska gora 70 a.

Duks, 60 002 – Ada, 427. Leglo 5. 5. Rejec Jože Zabavnik, Tunjice 21, Kamnik.

Nemški prepeličarji (JRPr):

Lisko Janinski, 190 – Hela Poljčanska 51. Leglo 11. 2. Rejec Stanislav Ferjančič, Vipava 251.

Haso Šmohorski, 4 – Fida Janinska, 168. Leglo 7. 4. Rejec Franc Markovič, Dol. Toplice 91.

Haso Šmohorski, 4 – Fida Janinska, 168. Leglo 7. 4. Rejec Franc Markovič, Dol. Toplice 91.

Bobi Pajkeški, 60 019 – Jara Poljčanska, 60 007. Leglo 17. 4. Rejec Albin Gaber, Medvode 30.

Bobi Pajkeški, 60 019 – Jara Poljčanska, 60 007. Leglo 17. 4. Rejec Albin Gaber, Medvode 30.

Bobi Pajkeški, 60 019 – Jara Poljčanska, 60 007. Leglo 17. 4. Rejec Albin Gaber, Medvode 30.

Bobi Pajkeški, 60 019 – Jara Poljčanska, 60 007. Leglo 17. 4. Rejec Albin Gaber, Medvode 30.

Bobi Pajkeški, 60 019 – Jara Poljčanska, 60 007. Leglo 17. 4. Rejec Albin Gaber, Medvode 30.

Bobi Pajkeški, 60 019 – Jara Poljčanska, 60 007. Leglo 17. 4. Rejec Albin Gaber, Medvode 30.

Bobi Pajkeški, 60 019 – Jara Poljčanska, 60 007. Leglo 17. 4. Rejec Albin Gaber, Medvode 30.

Bobi Pajkeški, 60 019 – Jara Poljčanska, 60 007. Leglo 17. 4. Rejec Albin Gaber, Medvode 30.

Bobi Pajkeški, 60 019 – Jara Poljčanska, 60 007. Leglo 17. 4. Rejec Albin Gaber, Medvode 30.

Bobi Pajkeški, 60 019 – Jara Poljčanska, 60 007. Leglo 17. 4. Rejec Albin Gaber, Medvode 30.

Bobi Pajkeški, 60 019 – Jara Poljčanska, 60 007. Leglo 17. 4. Rejec Albin Gaber, Medvode 30.

Kokerja – črni in zlati

Foto A. Korošec

Šaljive

Dober »šic«

Bilo je za Martinovo, ko se ga je Ernest zopet nalezal in šel staviti z Ivanom, kdo je boljši »šic«.

»Vrzi mi klobuk v zrak, pa boš videl, da bo takšen kot rešeto!« ukaže Ernest.

In Ivan mu ga res vrže, toda ne svojega, ampak njegovega. Ernest pomeri in klobuk postane res rešeto.

Ko pade pred Ernesta na tla, ta zakolne: »Ja, madona, to je pa moj klobuk!«

Potem Ernest premišljuje, kako ženi povedati bridko resnico, saj je pri takih »hecih« že ob tretji klobuk.

In ženi je doma rekel, da mu ga je veter snel z glave. Iz vetra pa je potem nastala burja...

Iz LD Griže

Ura, miš in petelinarja

Pero je bil visok in tanek, Jože pa čokat in pritličan, tudi v letih sta si bila različna. Pa je rekel Jože: »Pero, sonce že dobro greje. Paziti morava, kdaj bo češnja v cvetju. Kadar češnja cveti, petelin nori. Letos ga ne smeva zamuditi.«

Nista dolgo čakala. Pogrnalo je bujno cvetje in nekega jutra je bila češnja kot nevesta.

V soboto sta zajahala vsak svoj bicikelj, krepko pritiskala na pedale in odbrzela iz Ljubljane po Dolenjski cesti proti Škofljici, kjer sta v znani gostilni shranila vozili in se podprla. Ko je bila huda žeja pogašena, sta jo ubrala po bližnjici proti Povšarju, osamljeni kmetiji vrh hriba, kjer sta gospodarila stara dva in njuni skoraj odcveteli deklini.

Povšarjevi so lovce radi videli in jim postregli s šilcem domačega ali z latvico mleka in s črnim rženim kruhom. Tudi Jože in Pero sta bila

pri tej hiši dobro zapisana. Ko sta vstopila, ju je gospodinja takoj povabila za mizo. Gospodar pa je rekel: »Seveda, nad petelina sta prišla. Vem, kje je. Ob zori bo pel na grebenu onkraj naše grape. Prenočiti pa bosta morala v lopi, ker je senik prazen.«

Petelinarja sta odšla v lopo, kamor je skozi špranje svetila mesečina. Starejši Jože je odredil: »Pero, ti boš dežural. Ko bo ura tri, me pokliči!« Zarila sta se v kup plev in senenega drobirja ter zaspala.

Dežurni se je čez nekaj časa prebudil in pogledal na uro. O, ravno prav! Kazalca sta delala pravi kot desno zgornjaj. Pero je brž dregnil Jožeta: »Hej, ura je tri! Dvigni se! Čas je, greva!« Jože se je skobacal iz loža, otrese s sebe pleve, pograbil puško in že sta jo ubrala po grapi in nato strmo v breg.

Ko sta pešočila po razoranem kolovozu, se je mesec skril za hribom in v gozdu je postalo temno. Jože je prižgal šibico in pogledal na uro. »Mejduš, Pero, kako si pa gledal na uro. Kazalca si zamenjal, saj je šele tri četrt čez polnoč.«

Tudi Pero je pogledal na svojo: »O, hudiča, saj res!« Petelin bo spal še najmanj dve uri. Nazaj v lopo je predaleč, kar tu nekje bova počakala na zoro.«

Nedaleč od tam sta našla velik kup listja, ki so ga nagrabili Povšarjevi. Brez obotavljanja sta se zarila v steljo, Jože pa je zabrundal: »Zdaj sem jaz dežurni.« In že sta oba spala kot čep.

Ko se je mesec že umaknil soncu, sta petelinarja še vedno spala v toplem ložu. Motil ju ni niti mrčes, ki se jima je sprehajal po obrazu in rokah. Miška, vrnivša se s svojega nočnega potepanja, pa je presenečena obstala ob spečih lovcih. Ne, kaj takega še ni videla. Dve čudni kladi! Od kdaj takšna drva rastejo v gozdu? Iz kakšne snovi neki je ta reč, se je hotela prepričati in je dežurnega uščipnila v uho. »Ne ščiplji me, Pero!« se je Jože prijel za uho in si pomel oči. Miška je tedaj hitro švignila globoko v svojo luknjo.

Seveda se je Jože takoj

spomnil, da sta s Perom prišla na petelina. Ampak, mejduš, ta je pa dobra, sonce je že tako visoko, da petelin že zdavnaj ne poje več. Pa se je Jože popraskal po bradi in pocukal tovariša, ki je še vedno vlekel dreto. »Pero, zbudi se, klepanje in brušenje sva že zamudila. Če ne vstaneš hitro, bova zamudila še kopčanje...«

»O, kopčanja pa ne, tega pa že ne!« je Pero zagodrnjal, še preden se je povsem zbudil.

Potem sta se do solz nasmejala, si temeljito otrešla listje z obleke in jo mahnila v dolino.

Peter Dobrila

»Joj, Francu je počil trebuh!«

Naš Franc je dober lovec in gojitelj divjadi, tudi za svojega psa vzorno skrbi. Navezal je stike s klavnico, od koder dovažja mesne odpadke.

Nekoč se je zopet vračal z mopedom, obložen s polno torbo odpadnih drobovine. Globoko zamišljen, mogoče malce raztresen, je spregledal osebni avto, ki ga je vozila ljubka voznica. Tedaj – tresk pločvine in precej trebušasti Franc je z mopedom zropotal po cesti.

Voznica je v hipu ustavila avtomobil in pogled skozi šipo ji je nudil grozno sliko. Vse naokrog so bila razvlečena čreva in raztresena krvava drobovina.

»Joj, Francu je počil trebuh!« se je prestrašeno prijela za glavo.

Še dolgo po tem, ko se je Franc skobacal izpod avtomobila, pobral raztreseno drobovino nazaj v torbo in se odpeljal z mopedom, se voznici ni umiril pulz, da bi lahko nadaljevala vožnjo.

Sloven-bistričan

Zakaj pa ne!

Gustelj je prišel k mizarju in ga vprašal, če ima narejeno še kakšno pasjo kočjo.

»Da, imam. Toda za kako velikega psa?«

»Oh no, prav zares sem ga pozabil zmeriti!«

»Škoda, da ga nisi sedaj pripeljal s seboj, bi brž ugotovila.«

»To pa ne! Rad bi ga presenetil za njegov rojstni dan!«

– Špula –

Lovsko inteligenčno –

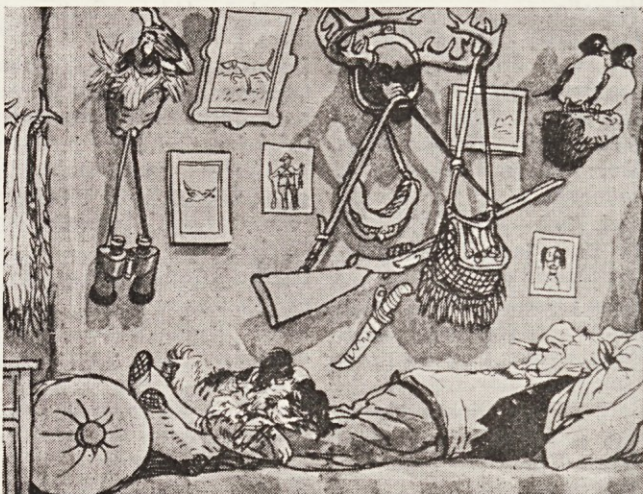
– vprašanje:

»Hiša, vse štiri strani na jug. Mimo gre medved. Kakšne barve je medved?«

– odgovor:

»Bele! Kajti taka hiša more stati le na severnem tečaju. Tam so pa samo severni medvedi.«

F. A.

STEYR-MANNLICHER MANNLICHER- SCHÖNAUER M 72

Naš izdelek sta dve enakovredni puški:

1. STEYR-MANNLICHER, moderna repetirka z menjalnim, vrtljivim nabojnikom (magazinom) iz makrolona in s potisno varovalko, ki deluje neslišno.
2. MANNLICHER-SCHÖNAUER M 72, s kovinskim vrtljivim nabojnikom in z gibljivo, neposredno na udarno iglo delujočo varovalko.

Obe puški sta z mrzlokovano cevjo in zadevata z največjo natančnostjo.

Razmere v loviščih so si tako različne, kakor so različni lovci.

STEYR-MANNLICHER izdelki ustrezajo vsakemu lovišču in vsakemu lovcu. V 30 različnih kalibrih. Z masivnim zaklepom, a v različnih težah. Od lahkih pušk za lov v lovopustu pa do težkih, z rezervnim nabojnikom, za lov na tropsko veliko divjad. Z naprožilom ali brez njega itd.

Kopito je lahko oljeno ali lakirano, tudi umetniško rezljano ali gravirano.

Nobenega serijsko izdelanega strelnega orožja ni v tolikih variantah, kakor sta ta dva izdelka.

Puške STEYR-MANNLICHER kakor tudi MANNLICHER-SCHÖNAUER M 72 v vseh modelih in kalibrih ima stalno na zalogi puškarna

Hans Fanzoj,
Borovlje – Ferlach, Avstrija.

Pri njem dobite tudi vse potrebne informacije za uvoz tega orožja.

STEYR-DAIMLER-PUCH AG
A-4400 Steyr, Austria

